

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului“ Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oară
12 bani, a treia-oară 10 bani.

Să ne cunoaștem drepturile!

În cartea legilor Ardealului se spune, în precuvântare, că un oarecare nobil roman, cu numele Servius Sulpitius ar fi întrebare pe marele cunoscător de legi Mutius asupra unei afaceri de drept, asupra unei legi. Era însă vorba despre o chestie aproape zilnică la poporul roman și deci nu-i mirare dacă Servius Sulpitius a primit ca răspuns niște cuvinte înfruntătoare. I-a spus, că e lucru urât pentru un om nobil cum e Sulpitius să nu cunoască legile de trebuință zilnică — acesta a fost răspunsul.

Cetind istorisirea aceasta mi-s'a întipărit în minte și de câteori o cetesc între însemnările mele, mă gândesc la cunoștințele de drept ale poporului nostru. Ajung cu gândul la soarta neschimbată a sătenilor noștri, cari nici în ziua de astăzi n'au ajuns la cunoștința adevărată a drepturilor ce li-se cuvin în viața acestui stat. Să mi să îngăduie din partea iubitorilor cetitori dacă spun, că **noi Români din statul ungar nu cunoaștem cum se cade nici drepturile noastre împreunate cu afacerile private și nici drepturile publice.**

Nu mai poate fi vorbă, că un popor are legi pentru apărarea dreptului și nu pentru călcarea lui. De altă parte iar e prea adevărat, că mulțimea năcăjită a oamenilor de multeori își caută adăpost sub scutul legii împotriva năcăzurilor. Mai în toate părțile locuite de Români, forurile judecătorești au din belșug de lucru cu daraveri de-ale Românilor noștri. Pretutindenea se poate vedea aceiași mândrie de-a purta procese și din cauza aceasta în multe, dar în foarte multe sate de-ale noastre ura și vrajba s'a încuibat în inima vecinilor, ba chiar și în inimile rudeniilor și pentru un petec de pământ tată și fiu se învrăjbesc de moarte. E destul ca cineva să meargă de mărturie, chiar și pe partea dreptății, și dujmănia e gata.

Dar această fire cum se poate împăcări? Cum se pot naște așa de rele porniri unul în contra altuia, câtă vreme suntem siliți a ne ajuta împrumutat? Căci chiar și fără multă pătrundere în adâncul lucrurilor putem constata, că locurile locuite de noi Români trebuie să ne strângă pe toți într'un mănunchiu frumos. Să ne închipuim, că satele în cari ne trăim viața n'ar fi curat românești pe unde sunt, să credem pe un moment, că am fi în satele curat românești de azi amestecați cu diferiți străini! Oare nu ne-am dori să fie curat românești? Oare n'am avea dorința să știm că vecinul nostru e sânge din sângele nostru și neam din neamul nostru? La tot

cazul că ne-am gândi atunci la satele curat românești și ne-am dori și noi după starea lor.

Tocmai pentru aceasta în satele noastre trebuie să ne iubim unul pe altul până la cel din urmă, căci de multeori dujmănia izvorită din procese ne duce la săpă de lemn. Pentru a ajunge însă poporul să cunoască răul acesta, trebuie muncă. Și anume muncă pe toate terenele și mai ales pe terenul răspândirii cunoștințelor de drept.

Starea noastră tot așa e și în privința drepturilor ce le avem pe terenul vieții publice, a vieții de stat. Nu e destul să avem gazete bune pentru popor, în cari se pot ceti momentele mai însemnate din viața noastră politică. Poporul trebuie să aibă priceperea necesară, cunoștințele de lipsă, ca să-și poată duce la izbândă convingerile sale, căci nimic nu folosesc niște drepturi pe cari le avem, dar nu le cunoaștem și le folosim spre păguba noastră. Numai cărțile scrise pentru popor pot întregi munca și osteneala foilor noastre și anume munca ce ar fi să se depună pentru scrierea de cărți sistematice pentru înțelesul poporului.

Că cine ar fi chemat înainte de toate să facă neamului acest serviciu, nu se ține de obiectul meu, dar fiind chestia de așa mare însemnătate totuși amintesc aici, că ar fi chemat desigur *Comitetul nostru național* să caute mijloacele potrivite pentru realizarea acestui scop. Și nici că s'ar afla loc mai potrivit pentru publicarea acestor cărți, ca *Biblioteca populară a „Asociațiunii“*, care de sigur și-a făcut datoria în trecut, dar credem, că s'ar sporî în mod deosebit numărul celor abonați, dacă această bibliotecă ar lua asupra ei și numai o mică parte din această problemă însemnată.

Publicarea chestiilor de drept n'a fost neglijată din partea Bibliotecii populare a Asociațiunii, dar credem totuși, că se simțeste lipsa unei activități mai temeinice. Cât pentru împrejurarea, de-a se publica explicarea legilor de drept public, aceasta poate forma ocupație însemnată pentru Asociațiune, căci explicarea legilor, răspândirea cunoștințelor de drept, — fie pe terenul vieții singuratică, fie pe terenul vieții de stat, — nu însemnează a face politică.

În chipul acesta ar mai încetă glasul aceluia, cari, neținând seamă de împrejurări, cer sistarea Bibliotecii populare a Asociațiunii, care a adus un mare și neprețuit serviciu neamului nostru.

Noi cerem țaranului nostru să rămână nepătat în purtări cu ocaziunea alegerilor de deputați și la alte ocaziuni. Dar o purtare deamă și vrednică de numele românesc putem aștepta numai pe urma unei munci făcută în înțelesul aspirațiilor no-

stre. Numai un alegător cu convingere neclinită poate corăspunde recerînțelor noastre. Și tocmai aici e lucrul de căpetenie! Să trezim în mulțimea poporului tăria convingerii!

Aceasta cu atât mai vârtos, că nu mai suntem popor suferit ca mai demult de legile Ardealului. Deja și legile Ardealului ne ziceau că suntem națiune, deși adevărat, că valahă și nu română. Cu toate că astăzi legile țării noastre spun, că există o singură națiune, aceasta nu o putem zice noi. Și oricum ar fi lucrul, chestie de căpetenie este, că un popor nu prin cuvintele unei legi devine națiune, deoarece cuvintele sunt moarte și dacă chiar azi am fi numiți de națiune română din partea legilor ungurești tot acolo am fi unde suntem. Iar în trecut, deși în legile Ardealului eram numiți cu cuvântul națiune, în viața de toate zilele nu națiune am fost, ci iobagi lăsați pe mâna sorții.

Un popor se numește națiune, dacă e format din acea mulțime de conviețuitori, cari prin aceleași însușiri înalte sufletești ajută în măsură vădită la înaintarea binelui omenesc. E vorba deci, că însușirile sufletului fac ceea ce se numește azi o națiune. Și este știut, că însușirile sufletului înrudite, între împrejurări sănătoase, se manifestează în același chip, sboară în aceeași direcție. Așa e cu însușirile sufletului românesc și așa e peste tot. Aceste însușiri nu pot fi ferecate în hotarele națiunii. Văile și păraiele, dealurile și munții nu mai sunt granițe nici pentru corpul omenesc. Cu atât mai mult își cere ale sale sufletul și mai ales sufletul aceluia neam, care a trecut prin valuri de zbuciumări uriașe, dar trăiește, căci Dumnezeu i-a dat să trăiască. Acel neam e neamul nostru. C.

Observările Redacției. Am dat loc cu plăcere acestui articol, care ne vine de la un colaborator extern al foii noastre. Cele amintite aci sunt cruda realitate: poporul nostru nu-și cunoaște cum se cade nici drepturile în afaceri private și nici drepturile publice. Răul acesta se trage în parte mare și de acolo, că legile țării sunt prea puțin popularizate la noi. Cărți cu legi avem de tot puține. Lipsa lor o observăm zilnic, când ni se cer sfaturi sau cărți cu cutare ori cutare lege. Că noi n'am tipărit până acum, în editură proprie, o seamă de astfel de cărți, — asta se esplică în urma lipsei de mijloace, având noi și așa atâta amar de cheltueli cu editarea acestui ziar popular, pe un preț aproape de nimic. Credem însă, că ar fi foarte bine, dacă Comitetul partidului național și „Asociațiunea“ ar medita mai deaproape asupra acestei chestiuni.

Dieta a ținut Vineria trecută o ședință, în care s'a desbătut bugetul (cheltuelile) ministerului de agricultură. A vorbit și ministrul de resort *Ghilani*, care a luat în apărare politica de colonizare a guvernului. Pentru colonizări în Ardeal ministrul a pus în vedere 20 milioane coroane. Mamelucii guvernului au aplaudat și primit de grabă cele spuse de ministru. Iată, unde se duc dările cele grele, pe cari le plătim cum numai Dumnezeu știe!

Opoziția n'a luat parte la ședință. De Vineri până Marți acum nu s'au mai ținut ședințe.

In cauza învinuirii lui Tisa contra lui Vaida, — despre cece am scris pe larg în numărul trecut, — deputatul nostru i-a dat lui Tisa, în foaia „Budapesti Tudositó”, încă un strașnic răspuns de următorul cuprins: „Budapesti Tudositó”, bagseamă la poruncă de mai sus, a anunțat, că nimic n'a stat mai departe de contele Tisa, decât gândul de a face răspunzător partidul național român pentru împrietinirea lui Vaida cu rusofili ca Gerovski.

„De oarece acuza dlui prim-ministru, că eu aș fi stat cândva în legătură cu rusofili, s'a dovedit de neadevărata, iar această acuză a sa n'o poate dovedi prin cele câteva șire de recomandatie predate dlui prim-ministru de un agent provocător, cari șire eu nu le-am primit și pentru cari firește nici nu sunt răspunzător, cu pârătorul care se ascunde eu nu mai pot să stau de vorbă, ci încheiu orice discuție. Declar însă, că mă supun hotărârii unui juriu (comitet) compus din oameni cinstiți, care juriu să constate, că eu n'am stat în legătură nici odată cu rusofili, n'am sprijinit și n'am făcut nici odată politică rusofilă, iar cine susține contrarul, spune un neadevăr.” — Acesta e un răspuns cavaleresc la adresa prim-ministrului Tisa! Trăiască deputatul nostru Vaida!

Procesul nostru.

In cauza procesului nostru — a venit dreptatea ungurească! Vorbăria cea multă a ministrului-șef Tisa despre „pace” și făgăduelile lui dulci asupra „gândurilor bune” față de Români pe deoparte, iar pe de altă parte timpul îndelungat de când s'a înaintat recursul în cauza procesului nostru, despre care acum nu mai știam nimic, — ne făceau a crede, că, să mai vezi minunea minunilor, o să șteargă cu totul aspra pedeapsă de 8 luni și 600 coroane amendă pentru un singur articol...

Dar ne-am înșelat în gândurile noastre! Dreptatea ungurească n'a întârziat cu totul! La sfârșitul săptămânei trecute, dl *Nicolae Bratu*, redactorul responsabil al foii noastre, — tocmai pe când se pregătia să plece la desvelirea bustului lui Ioan Rusu Șirianu, fost cel dintâiu redactor la „Foaia Poporului” — a primit știrea, că Curia din Budapesta a adus hotărâre în cauza recursului. Și anume: Domnul Bratu e „vinovat” și trebuie pedepsit pentru publicarea articolului „Macedonia Ungariei”, apărut în numărul 48 din anul 1912. Pedeapsa Curții cu jurați din Cluj n'au avut însă încotro și au trebuit să recunoască, că a fost din cale afară de mare pentru un om încă nepedepsit. De aceea au micșorat-o dela 8 la 3 luni temniță de stat, dar amenda în bani 600 coroane dimpreună cu alte sute spese de

proces rămân cum au fost. Astfel ni s'a făcut dreptate...

Acum o să urmeze azi-mâne provocarea, că în timp de 24 ciasuri trebuie plătit atâtea și atâtea sute, de unde nu iau din cauțiunea foii... Tot asemenea într'o bună zi va primi și dl Bratu înștiințarea, să se gate de ducă la Vaț sau Seghedin (sunt doar buni patrioții nostri: îi dă drept să-și aleagă... temnița!).

Trăim timpuri grele, când banii sunt atât de scumpi și nu se pot ușor arunca, iar lipsa unei persoane e poate mult simțită, dacă e pusă într'un anumit loc, nu chiar ușor de înlocuit.

Cu toate acestea, vestea primită ne lasă foarte rece. Nu ne temem de nimic pe pământ, afară de Dumnezeu din ceriu! Pentru dreptate și adevăr! — e scris pe steagul nostru. De aici nu ne vom abate, decât când ne vom da ultima răsufare! Nu o persoană, ci zece, una după alta, să iee din jurul acestei foi, și nu cu 600 coroane, ci cu 6000 să ne amenințe, — noi nu ne abatem și nu vom șovăi dela postul nostru! Din contră, cele esperiate de un an încoace ne-au întărit foarte mult în convingerile și gândurile noastre! Iar pe deasupra, ne știm la spate cu zecile de mii de țărani români fruntași, cari ne urmăresc paș de paș; ne știm însoțiți de o generație întreagă, care de preste 20 ani se adapă din scrisul acestei foi! Viitorul e al nostru! Dar pentru câștigarea de drepturi să cer lupte, iar luptele cer — jertfe, pe cari le-au adus încă mulți în trecut pentru acest ziar, de prezent le aducem noi, cărora ne vor urma la vreme alții! Ținta tuturor rămâne însă aceeași: Luptăm pentru adevăr și dreptate pe seama poporului românesc!

Deschiderea delegațiunilor

Pentru o mai bună înțelegere amintim din nou, că sub numirea *delegațiuni* este a se înțelege marele sfat, ce se compune din deputați trimiși de dieta Ungariei și dieta Austriei. In acest sfat fiecare dietă trimite ceva peste 50 de deputați. Acți încă ar trebui să fie reprezentate toate partidele din dietă. Dar dieta Ungariei nu vrea să recunoască asta. Naționalitățile nemaghiare din Ungaria n'au nici un deputat în delegațiuni. Singur episcopul Hosu merge, ca trimis din partea casei magnaților, unde e membru (al casei magnaților) în urma poziției lui de episcop. Această purtare a dietei față de naționalități încă e una dintre cele mai nedrepte. De ce? Fiindcă în delegațiuni se rânduiesc toate cele de lipsă cu privire la politica externă a Austro-Ungariei și la armata Monarhiei. Iar la armată, la apărarea patriei, noi Români încă contribuim cu atâtă amar de bani și jertfe de sânge!

De aceea e o mare nedreptate, că acolo, în sfatul care hotărăște asupra puterii armate a Austro-Ungariei, noi n'avem pe nimenea, care să vorbească, ca deputat ales, în numele celor peste trei milioane de Români, ce locuiesc în Transilvania și Ungaria.

Delegațiunile se întrunesc de douăori în fiecare an: toamna și primăvara, odată în Viena, a doua oară în Budapesta. Pentru rândul de primăvara s'au întrunit Marți (28 Aprilie n.) în Budapesta, după ce în toamna trecută s'au fost adunat la sfat în Viena.

La deschiderea delegațiunilor ia parte totdeauna și Maiestatea Sa Monarhul. In

anul de față, fiind Maiestatea Sa bônnav, a trimis la Budapesta pe Arhiducele Francisc Ferdinand, Moștenitorul tronului, care a deschis ședințele delegațiunilor. După deschidere a vorbit ministrul de externe, contele Berchtold, atât în delegațiunea ungară, cât și în cea austriacă. Ele țin ședințe deosebit. Afară de aceea, fiecare delegațiune are mai multe subcomitete, cari încă țin ședințe dupăcum cere trebuința.

Cheltuelile pentru armată.

Cheltuelile comune (pe cari le poartă Ungaria și Austria laolaltă) în anul de față sunt următoarele: la ministerul de externe se cheltuiesc 19 milioane coroane; pentru armată: spese ordinare 483 milioane 514 mii, spese extraordinare 1 milion 670 mii, spese ordinare pentru marină 70 milioane 825 mii, spese extraordinare 5 milioane 411 mii, împrumuturi extraordinare pentru marină 101 milioane coroane. Motivele, cari au îndemnat a se face așa de mari cheltueli pentru marină sunt, — dupăcum a declarat ministrul de războiu, — întărirea marinei austro-ungare în Marea Adriatică și întărirea portului dela Sebenica.

Vorbirea ministrului de externe contele Berchtold

a fost cât se poate de subred ticluită. Față de unele state vorbește de prietenii și legături strănse, tot „sperând” și „crezând” una și alta. Față de România zice contele Berchtold, că el nu crede, cumcă în România se va afla vr'un bărbat serios, care să se gândească la o înstrăinare a României de către Austro-Ungaria.

Vezi Doamne, dacă România se va înstrăina de Austro-Ungaria, atunci o înghite Rusia. Parcă acelaș lucru nu i-se poate întâmpla și Austro-Ungariei! Cu toate acestea conducătorii Monarhiei nu află cu cale a mulțumi pe deplin toate naționalitățile, cari locuiesc în Austro-Ungaria, prin ceceace acestea să se simtă tot mai bine aici și să se însuflețească tot mai tare pentru apărarea patriei comune.

Ba ce e mai grozav: vedem, că chiar căpetenii de-ale poporului ajuns la conducerea unei părți a Monarhiei, — atâția corifei de-ai opoziției maghiare, — încep a face ochi dulci Rusiei, ceceace însemnează, că ei ar vrea să se dea în brațele Rusiei.

Și oare ce-și îndeamnă la astfel de fapte? Asta n'o mărturisesc nici corifeii pe față. Atâta însă se poate da cu socoteala: ei voesc să facă zile amare lui Tisa și guvernului său, pe de altă parte se mai tem de cine știe ce întâmplări, cari ne-ar putea ajunge azi-mâne. In fața acestor fel de lucruri, poate că se cugetă, ca să nu stea la vreme prea rău cu Rusia...

Dar lăsăm să urmeze în cele următoare, pe scurt, vorbele frumos ticluite ale lui Berchtold, asupra politicii externe a monarhiei noastre.

Sunt stări mai liniștitoare!

Cu cuvinte în înțelesul acestora și-a început ministrul de externe Berchtold vorbirea sa. După vremile tulburi și nesigure de mai nainte, azi se dorește preste tot locul pace și liniște. — Mult a contribuit la liniștirea stărilor din trecut înființarea statului albanez și urcarea prințului Wilhelm pe tronul Albaniei. Dar nu se poate tăgădui, că stările nesigure din părțile Epirului date Albaniei pot aduce încă mari încercări. (Da, da, frecările dintre Greci și Albanezi, pot produce încă multe greutăți

în Balcani. Asta ne-au dovedit-o și atacurile și omorurile dintre Greci-Epirafi și Albanezi în săptămânile din urmă. Acestea sunt *fapte*, iar cele spuse de ministrul Berchtold sunt numai *vorbe* frumos ticluite. *Red. „Foi Pop.“*)

Cum stă Monarhia cu statele balcanice?

Legăturile noastre cu singuraticele state din Peninzula Balcanică — a zis mai departe contele Berchtold — sunt de așa, că noi avem cea mai mare bunăvoință pentru dezvoltarea liberă și neatârarea acestor state învecinate cu noi. Avem speranță, că pornirea liniștitoare, pe care o iau aceste state acum, după războaiele sângeroase și pline de pierderi, va fi prielnică pentru întărirea legăturilor noastre cu statele balcanice. (Auzim, contele Berchtold are speranță! *Red.*)

Noi avem bunăvoință față de dezvoltarea **Serbiei**. Dacă înțelegerea asta până acum tot n'a putut încă se pătrundă, aceasta n'are să ne neliniștească în pornirea noastră de a cultiva, — bine înțeles cu considerare la interesele noastre proprii, — cele mai cu puțință legături prietenești cu regatul sârbesc. — De prezent am început consfătuiri în cauza căilor ferate orientale. Se știe, că în Turcia veche erau mai multe linii ferate făcute cu capital austro-ungar. Aceste linii erau proprietatea unei societăți. După sfârșirea războiului balcanic, Serbia n'a vrut se mai dea societății liniile de pe teritoriul ocupat de ea. Acum pare a se mai domoli și Serbia, astfel că am început consfătuiri în cauza liniilor ferate. (Iar speranță! *Redacția.*)

Cu statul vecin **Munteneștii** totdeauna am nizuț a întreține bune legături. Deosebiri de păreri de mai nainte au trecut. Sperăm (auzim, auzim! *Red.*), că legăturile noastre prietenești nu numai nu vor suferi, ci se vor întări chiar.

Bulgaria se nizuțește să vindece rănile pricinuite prin războiu și noi privim aceste străduințe cu bucurie. (Asta o credem! *Red.*) În lucrările ei de a se ridică, Bulgaria nu va fi lipsită nici pe viitor de sprijinul nostru pe terenul economic. În înțelegere cu amândouă guvernele avem de gând, ca legăturile noastre comerciale-politice cu Bulgaria să le întărim tot mai mult...

Greutățile vremelnice, iscate cu privire la constituirea Albaniei și mai cu seamă din cauza graniței sudice a acesteia (în spre Grecia), n'au putut întru nimic să conturbe legăturile noastre prietenești cu **Grecia**. (Aici așteptăm să vedem iarăși *fapte*, nu vorbe! *Red.*) Am început consfătuiri cu guvernul grecesc, ca să încheiem noi legături comerciale și noi legături cu privire la comunicația vapoarelor și a căilor ferate.

Față de **Turcia** nutrim dorința, ca acest stat, pe lângă toate pierderile suferite în marele războiu, să-și întărească proprietatea. Vom nizuț să dăm după puțință tot ajutorul nostru întăririi și înaintării Turciei.

Asupra legăturilor între Monarhie și România

a spus ministrul de externe Berchtold următoarele: În România, după criza din Balcani, s'au observat niște *porniri*, cari, — plecând dintr'o stare rău înțeleasă a țintei noastre în cursul războiului, — au luat *vremelnic un caracter neprietenos față de Monarhie*. În vorbirea sa dela 3 Ianuarie a. c., ministrul-președinte de atunci, dl. Maiorescu, s'a declarat contra la astfel de *porniri* și a respins învinuirile aduse în contra Monarhiei, ca fiind aceste învinuiri neîntemeiate. Dacă noi (adecă monarhia austro-ungară) nu putem să închidem ochii față de amintitele întâmplări, — totuși suntem de altfel deplin convinși, că nici un bărbat politic serios al statului vecin nu se poate gândi să pună în joc marile favori, cari le-a avut România prin legăturile prietenești strânse cu noi. Guvernul român de acum deasemenea ne-a asigurat în repetite rânduri, că va nizuț a păstră deplină încredere în legăturile dintre noi. (Cetitorii noștri credem, că vor și *cum* se înțeleagă aceste declarații ale ministrului de externe al monarhiei noastre. *Red.*)

Legăturile cu Tripla-Alianță

formează fundamentul politice externe, — a zis contele Berchtold. Apoi vizitele împăratului Wilhelm la Inaltul nostru Monarh și la Miramar, precum și convorbirile cu ministrul de externe italian la Abazia, m'au întărit în convingerea, că noile schimbări în apropiatul Orient au adus cu sine și noi interese între cei doi aliați (adecă între Monarhie și Italia). Criza balcanică a atins ținuta celor două grupări a mari-

lor puteri europene. De prezent se observă însă oarecare liniștire. (Adecă între Austro-Ungaria, Germania și Italia, cari formează Tripla-Alianță deoparte, — și de cealaltă parte Anglia, Rusia și Franca, cari formează Tripla-Înțelegere. *Red.*)

Legăturile cu Tripla-Înțelegere

numită și Tripla-Antantă o prezintă contele Berchtold astfel: **Anglia** în momente hotăritoare și-a spus cuvântul în înțeles împăciuitoare, prin cecece a contribuit mult la delăturarea neînțelegerilor. — Legăturile cu **Rusia** sunt în forma unei prietenii îndelungate. (Da, prietenie, ca între căne și măță! *Red.*) Având în vedere pornirile pacinice (urcarea grozavă și întărirea armatei!! *Red.*) ale împărăției rusești și planurile mari culturale, pe cari și le-a luat înainte Rusia, credem (da! tot credem și sperăm! *Red.*) că putem să ne așteptăm la o pacinică desfășurare a legăturilor noastre.

Ce privește **Franca**, la o discuție mai din urmă prim-ministrul francez a spus, că e pătruns de adâncă admirație față de Augustul nostru domnitor, care cu adâncă înțelepciune conduce soarta monarhiei noastre.

Politica Monarhiei în viitor.

La sfârșitul acestor vorbe frumos înșirate, a început ministrul Berchtold să scoată la iveală, care trebuie să fie politica monarhiei în viitor. În locul prim amintește jertfele ce trebuiesc aduse pentru armată. (Acum judecați: mai sus spunea tot de pace și liniște, dar la urmă dă cu nesfârșita întărire a armatei, care ne aduce tot numai cheltuieli și greutăți, aceste, ce e drept, fără deosebire de naționalitate! *Red.*)

După aceea amintește șiretul ministru și de interesul statului pentru dezvoltarea economică a popoarelor, ca acestea să poată aduce jertfele ce se cer. (Toate acestea sunt, însă, numai vorbe goale! Mai bine ar fi ca Berchtold să tacă, dar să facă cecece făgăduiește pentru îmbunătățirea sorții popoarelor din Monarhie. Atunci n'ar mai fi silită populația să iee drumul pribegiei spre America ca acum, un lucru ce nu se mai întâmplă de prezent, în așa măsură, nici într'un singur stat european. *Red.*)

După vorbirea contelui Berchtold s'au amânat ședințele până în 6 Maiu n.

Cu paloșul.

113

Poveste vitejască din vremea descălecatului Moldovei de Radu Rosetti.

(Urmare).

Cavalerul se oprî la câțiva pași de Mihu, se dădu jos de pe cal, înaintând spre el, și-i întinse mâna fără însă a scoate, după obicei, mânușa de oțel care o acoperea. Mihu, fără a se miră de această împrejurare, o strinse voinicește. Apoi străinul se închină ușor și se întoarse spre oamenii lui. El era un om de statură mijlocie și făptură sprintenă, fierul care-l acoperea nu-i îngreuiă mersul de loc.

— Mă mir, Căpitane, că te-ai cam grăbit primindu-l lângă noi, zise Petrea Cărbuș, care înțelegea și el bine rusește și ascultase toată cuvântarea Măhnitului, cine știe cine-i el, și care sunt scopurile lui? Mie nu-mi prea sună adevărată povestea

care ne-o făcut-o acel Rus.

— Nu-ți sună adevărată fiindcă nu cunoști bine obiceiurile Apusului unde asemenea jurăminte erau altădată lucruri obișnuite, zise Mihu. Dacă ne-au mințit și se poartă cu scopuri viclene, împrejurarea că-i avem lângă noi ne face supraveghierea mai ușoară. Ș'apoi ce primejdie pot fi zece oameni în mijlocul unei oștiri întregi? La cel mai mic semn de viclesug îi putem face fărâmi.

Petrea Cărbuș nu mai răspunse nimic și amândoi tovarășii se puseră la masă.

În această vreme, oamenii cei străini întinsese un cort rotund și încăpător, sub care se retrase Cavalerul Căinții. Apoi Măhnitul cu ceilalți care, după limba care o vorbeau, se cunoșteau a fi Ruși, cu toții aprinsese un foc și începuse să pregătească mâncarea.

Românii avură în curând prilej să se încredințeze că Măhnitul vorbise numai adevărul când lăudase vitejia stăpânului său. Tabăra fû trezită în mijlocul nopții prin

sunetele de trâmbiți: călărimea ungurească năvăleă de pe valea Șomuzului. Otacul întreg fû în picioare într'o clipă și arcașii lui Mihu ținură năvălitorii în loc. În curând călărimea moldovenească, cu Mihu în frunte, trecea Șomuzul și cădea în coasta Ungurilor: învâlmășala fû cumplită. Mihu se văzû încunjurat, fără veste, de dușmani. Paloșul lui, tăind și împungând în toate părțile, izbuti o bucată de vreme să facă un gol împrejurul lui; dela o vreme însă brațul lui începuse a osteni și cercul dușmanilor se tot strângea când, deodată, în rândurile lor se văzû, la lumina lunii, deschizându-se o uliță și în acea uliță apărû Cavalerul Căinții care își îndreptă calul numai cu genunchii, iar cu brațele amândouă învârtea cumplita-i spadă și cu fiecare lovitură culcă câte un dușman la pământ. După dansul venea Măhnitul cu Rușii, urmați de oștenii lui Mihu. Ungurii o luară la fugă.

— Mulțumesc, Domnule Cavaler, zise Mihu pe rusește străinului care-și oprise

Ce scriu alte gazete?

„Transilvania“ (Sibiu), organul „Asociațiunii“ noastre, scrie în Nr. 4 dela 1 Aprilie v. 1914, sub titlul „Activitatea conferențiarului agronomic“, între altele următoarele: Activitatea conferențiarului agronomic, dl Aurel Cosciuc, în lunile Ianuarie—Martie a fost foarte stăruitoare. A ținut **prelegeri populare** în despărțăminte *Oravița* (în 8 sate), *Panciova* (în 4 sate), *Vârșeț* (în 21 sate) și *Beiuș* (în 9 sate), total în 42 sate 80 prelegeri și anume: 59 agronomice, 5 prelegeri despre „Insoțiri“ îndeosebi însoțirile de credit, 8 prelegeri cu subiecte diferite și 8 cu schiopicul despre viața lui Isus. — În luna Martie a ținut o prelegere în comuna *Șona*, unde a făcut și un plan pentru o plantațiune mai mare de pomi, dând la fața locului toate îndrumările necesare cu privire la făcutul gropilor, săditul pomilor etc. — Cu ocaziunea târgului de vite de prăsilă ținut în 27 și 28 Martie în *Sibiu*, a stat mai multora într'ajutor la cumpărarea de tauri soiu curat de Pinzgau.

Roadele prelegerilor populare ținute de conferențiarul agronomic încep să se cunoască tot mai mult, mai cu seamă în acele locuri, pe cari le-a cercetat în mai multe rânduri. În multe părți au început economii noștri să-și grijască mai bine gunoiul de grajd, să folosească în măsură mai mare gunoiu măiestrit, să planteze pomi făcând pometuri mai mari, să-și îngrijească și să pună preț mai mare pe vitele de prăsilă. Așa bunăoară pentru cercul *Beiușului* s'au cumpărat 20 tauri de prăsilă soiu curat „Pinzgau“ și de oameni singuratici mai multe vițele și vaci de prăsilă, cu ocaziunea târgului ținut în Martie aici în *Sibiu*.

A făcut propagandă stăruitoare și pentru înscrierea de membrii și cu ocaziunea prelegerilor s'au și înscris în total peste 400 membrii ajutători. — Prelegerile aceste populare la tot cazul vor da rezultate și mai frumoase, dacă și inteligenții de pe sate, domni preoți și învățători vor sprijini cu tot dinadinsul munca conferențiarului nostru agronomic.

Ce privește **starea culturală, morală și economică** a poporului de pe sate, în **Bănat** e următoarea: Analfabeți nu prea aflăm, având școale bune și oamenii cetesc mult. În fiecare sat se află cele mai di-

ferite gazete. Așa că în privința culturală, dacă nu stăm chiar bine, dar nici rău. — Mai rău e cu partea morală. În **Bănat**, după vechiul obicei, **sunt o mulțime de concubinate** (oameni cari trăesc necununați după lege, ceea ce e un mare rău și păcat omenesc). Dintre satele cutreerate de conferențiar sunt unele în cari numărul concubinatelor trece peste 200, și numărul copiilor nelegiuiți peste 380. Un număr înspăimântător. (Bine, d'apoi preoții și învățătorii din acele comune ce fac, în fața ăstorfel de stări? S'au ei sunt buni-bucuroși, că primesc regulat congrua și ajutorul dela stat? Nu mai simt lipsa a da *adevărată educație* poporului!? Contra acestor *pretinși* conducători ai satelor va trebui să se scrie azi-mâne fără cea mai mică cruțare! Vina cade și pe conducători, nu numai pe popor! *Red. „F. Pop.“*) Aproape în tot locul s'a încuibat — poate chiar în urma concubinatelor — sistemul de 1—2 copii. Femeile provoacă avorturi (lapadă copii) mai cu seamă prin masaj și multe au murit din aceasta. Drept urmare e că numărul copiilor scade, așa bunăoară în *Vlăscovăț*, numărul copiilor obligați de a cerceta școala a scăzut dela 150 la 69.

Pentru combaterea acestui rău în *Ticvaniu-mare* s'au făcut de particulari mai multe fonduri, ca din venitele acelora să se dea ajutoare la familiile cari au 3 copii. Unele dintre fonduri s'au făcut cu 80—100 mii cor., dară n'ajută nimic.

Un alt rău sunt **sectele** cele multe. Nazareni, adventiști sau sâmbătari se află în număr mare. În Satu-nou mai sunt și așa-numiții fotografiști. O sectă nouă adusă din America. Aceștia nu merg la oficiul stării civile ca să lege căsătoria civilă, nici la biserică să se cumune, ci pur și simplu așa cum sunt cu toții, mire, mireasă, nănași etc. cu lumânări în mână se duc la *fotograf* și fotografia le servește ca act, că ei au făcut ospăț. (Să le fie rușine! *Red. F. P.*) — În unele locuri sectele au fost introduse de oameni cari din aceasta au căutat câștig material, și sunt chiar așa de blăstămați ca și ceilalți. În multe locuri nu se mai sporesc, dar nici nu scad.

Ce privește **starea economică**, ar fi bună. Economia însă o poartă primitiv (de tot simplu, ca mai demult). În părțile *Oraviței* plugăria e neglijată, oamenii sunt învățați să câștige ușor din prune și vii. În

celelalte părți unde nu sunt vii, cultivă grâu și cucuruz, încolo apoi aproape nimic altceva. Se înțelege, că fiind economia în felul acesta primitivă, n'au nici câștigul care ar putea să-l aibă și *în urma luxului mare* — mai cu seamă *la femei* — în multe locuri au datorii și emigrează cu totul la America. Din *Grebenăț* bunăoară au emigrat chiar și de aceia cari au 40 jugăre catastrale de pământ. (Acum mulți din ei vor fi răbdând foame pe sub cele ziduri afumate și pe la porțile fabricilor americane. Cetiți spicuirile din scrisori americane. *Red. Foii Pop.*)

În vreo două sate se ocupă în măsură mare cu legumărit, de pildă în *Greovaț*. Aceștia și sunt în stare bună și cumpără foarte mult pământ dela satele vecine. — Mult este de făcut și în **Bănat**, luând multe scaderi ale poporului în considerare, dintre cari am amintit pe scurt unele.

În **părțile Beiușului și Vașcăului**, stările sunt în general rele. Oamenii sunt săraci, pământ au foarte puțin și la aceasta se mai adaugă încă și anii răi din trecut. În multe părți — poate chiar în urma sărăciei — bântue **patima beției**. Poporul pân'acum a fost lăsat în știrea lui Dumnezeu. Nu s'a făcut nimic pentru luminarea lui. De-abia în timpul ultim s'a pornit o mișcare stăruitoare pentru deșteptarea și luminarea poporului. Speranța într'un viitor mai bun este, luând în considerare interesul viu manifestat de țărani, cari aleargă și ascultă cu dor sfaturile ce i se dau.“

Dela frații înstrăinați.

Spicuri din scrisorile fraților duși la America.

În cele următoare dăm încă câteva spicuri din scrisori dela America, primite de prin diferite părți. Ne-ar plăcea, dacă oamenii noștri le-ar ceti cu atențiune și să nu se pună așa ușor pe drumuri.

Hubbard O., 7 Martie 1914.

.... Vă aduc la cunoștință și vă rog să-mi schimbați adresa la Foaia mea. Eu nu mai am lucru aici, că s'o oprit fabrica jumătate și trebuie să mă duc într'altă parte, deși nu știu unde mă voi așeza. Dar ca să nu se peardă Foaia, m'am înțeles cu un alt om, care lucră aici. Vă rog deci a-i trimite lui foaia mea pe adresa următoare...
Ioan Popa.

calul. M'ai făcut datornicul Dumitale, cred că în curând voi avea prilej să-mi plătesc datoria, și-i strânse mâna cu căldură.

Străinul însă se nchină fără a răspunde. Năvala Ungurilor fiind răspinsă, Românii se ntoarseră în tabără și cei mulți din ei își urmară somnul întrerupt.

În zori de ziuă, când se pregăteau de plecare, sosi de deval, dela otacul domnesc, o veste îmbucurătoare. Toma Alimoș făcea cunoscut că este gata să plece cu oastea Bărlădenilor și așteaptă din zi în zi sosirea lui Gheorghită cu Codrenii, ca să vie împreună. Bogdan îi trimisese răspuns să se îndrepte spre Bacău.

Grosul oastei ajunse a doua zi în dreptul Bacăului și, pe tăpșanul Săuceștilor, se întruni cu Stroici care mai dispunea de opt mii de oameni. A treia zi sosi și Mihu; el fusese silit în aceste trei zile să oprească de cinci ori năvala Ungurilor și pierduse jumătate din oștenii lui. Cavalerul Căinții luase parte la toate luptele și uimise pe toți oștenii prin îndrăzneala lui și prin is-

cusința cu care mânuiă armele.

În dimineața zilei după întrunirea tuturor oștilor, sosi din Bărlad, dela Ploscan, o veste îngrozitoare: Toma Alimoș căzuse sub cuțitul lui Manea Fărtatul. Folosindu-se de această împrejurare, Târziul și cu Coțofană trăsese poporul în partea Ungurilor și erau gata să plece să ație calea Codrenilor, spre a-i împiedeca să fie în ajutorul lui Bogdan.

LXIII (63).

Bătălia dela Săucești.

Primejdia în care se aflau Moldovenii era mare. Oastea ungurească de pe Bistrița le închidea această vale cu desăvârșire, iar Bacăul căzuse prin trădarea negustorilor sași și unguri; străjile oastei care venea cu Craiul tăbărau în fața cetei lui Mihu. La Spinare era Siretul venit mare, din mal în mal, în urma unei ruperi de nouri la obârșia lui și, pentru a trece pe malul stâng, era un singur pod, la Holt, îngust și slab, amenințat să fie luat de apă în fiecare cias.

Un sfat la care luă parte toate căpeteniile oștirii fu ținut în grabă, în cortul lui Bogdan.

Domnul le propuse să se lepede de Domnie și să se retragă singur dincolo de Siret, pentruca țara să se poată închina mai ușor Craiului și să ceară cruțare dela măriniemia lui. Însă la această propunere strigară cu toții, într'un glas, că sunt hotărâți să trăiască ca pribegi în țări străine sau să moară bărbătește, cu arma în mână, apărând pe Domnul pe care l'au ales, dar că nici odată nu vor mai plecă capul sub jugul unguresc sau vor recunoaște Domnia lui Balc.

Părintele Isaia, care se afla și el în tabără, rosti un cuvânt în care zicea că țara și Bogdan alcătuiesc o singură ființă ce nu poate fi despărțită, că într'adevăr în grea cumpănă se afla oastea, dar că văzuse oștiri ieșind, prin vitejia lor și ajutorul atât Puternicului, din împrejurări și mai grele. Călugărul mai adăogi că veștile primite dela Bărlad sunau într'adevăr că Târ-

Linnton, Oregon, 8 Aprilie 1914

... Pe aici avem un timp foarte frumos, toate sunt înflorite. Lucrurile merg însă rău de tot în părțile acestea. Dar bine-rău, cum merg, avem niște guvernanți buni în statul Oregon. S'a pornit și o mișcare contra beuturii, înscriindu-se toți oamenii dela 21 ani în sus. Cred că peste puțin timp pe aici se vor închide saloanele (cârcimele), cari adună și banul de pe urmă dela bietul muncitor, iar ei (salonerii) sed după masă ca fișcalul din Cluj... Să meargă și ei la lucru, să vadă cum se fac banii! Vă salut cu bine: *Nicolae Voineag.*

Canton, Ohio, 13 Aprilie 1914

... Și Vă rog să nu Vă supărați, pentru că mi-am tot schimbat adresa. Am făcut aceasta din cauza lipsei de lucru. Dar acum sunt liniștit, căci am căpătat lucru aci. Vă salut cu stimă: *Nicolae N. Drîgășin.*

Campo de Mayo, 29 Martie 1914.

Aflați, frați Români, că pe aici e foarte rău. Fabrici sunt puține. Mai mulți sunt agricultori. Dar fiind în anul trecut o recoltă foarte slabă, lucrătorii n'au putut câștiga aproape nimic. De aceea s'au grămădit cu toții la companiile de linii ferate. Conducătorii companiilor văzând atâta lume de lucrători au scăzut plățile la zi foarte mult. De prezent tot mai mutăm năcazul de azi pe mâne, fiindcă cei mai mulți lucrători s'au împărțit prin toată republica (Argentina) la cules de cucuruz. Dar ne așteptăm din ce în ce la mai rău, căci dacă se sfârșește culesul, toți se întorc iarăș la liniile ferate, unde va fi cât de rău. Incetați deci, frați Români, cu emigrarea, ca să nu ajungeți dela rău la mai rău. Cu toată stima: *Ioan Marcu din Rucăr.*

Canton, Ohio, 11 Aprilie 1914

Azi am trimis abonamentul pe un an. Rog a mi se trimit foaia tot la adresa cea veche. Mai am de gând se stau pe aici încă vr'un an. Foaia o aștept cu mare dor, fiindcă vreau să văd cum mai stăm pe acasă, căci am fost siliți a ne lăsa neveste și copii și a lua drumul spre America, în țara dolarilor. Datele cele multe și

grele din Ungaria ne-au silit a ne părăsi lăcașurile părintești. De altminterlea, acum odată merg rău lucrurile și prin America. Cu toate acestea zilnic vin oameni, ceace rău fac, fiindcă nu se știe când se vor îmbunătăți stările. Cu toată stima: *Ilie Dănilă* din Mohu.

Gary, Ind., 28 Martie 1914.

Azi am trimis banii și sunt mulțumit de foaia D-Voastră, pentru că mi-a venit regulat. Nu mi-a lipsit nici un număr. Vă salut cu toată stima: *George Gal.*

Canton, Ohio, 4 Aprilie 1914

Timpul pe aici e cam răcoros, iar lucrările merg cam rău prin fabrici. Apoi pe afară nu pot lucra până acum, din pricină că pământul este prea umed. Poate după Paști va fi mai bine. Vă salut cu toată stima și Vă doresc isbândă în toate afacerile D-Voastre: *Ioan Banciu.*

Gary, Ind., 9 Martie 1914

... In fabrica aceasta lucrez de patru ani și am pe lună 69 dolari americani. In toată luna îmi rămâne mai bine de 200 cor. In orașul acesta sunt de prezent la 16 mii de Români. Eu aș putea veni acum în țara noastră, dar mai rămân ceva, fiindcă îmi merge foarte bine: om fără școală puii suta la lună și trăesc ca un grof... Vă salut și Vă doresc tot bine: *Larion Goltea.*

Newton, Iowa, 28 Martie 1914.

... Mi-a venit dor a-mi abonă foaia D-Voastră, căci e cam de mult, de când pribegesc prin aceste țări străine. In 1 Maiu sunt șapte ani de când cu multă jale în sîn mi-am părăsit satul și părinții și frații. Totodată nici de foaia D-Voastră nu m'aș deslipi, ca și de pământul strămoșesc, măcar că au trecut cinci ani de când nu V'am auzit glasul și mângâierea D-V. Acum nu Vă scriu multe, până la primirea foii. După aceea o să Vă mai scriu de prin America umbletele mele și năcazurile noastre, cari le petrecem fără nici un folos, numai viață perdată și bătrânețe fără vreme. Cu multă dragoste frățească: *Ioan Pantilimon.*

Alliance, Ohio, 9 Martie 1914.

... Mie îmi umblă bine până acum. Afară de toate speșele, avute cu familia și drumul, mai am bani gata peste 4000 coroane. Sunt din Hozman (comit. Sibiu) și am venit în America de trei ani. Acasă am femeia și o copilă, dar am de gând se mai stau ceva, cu toate că tare doresc pe cei de-acasă. Dar ce să fac și în țara noastră? — că n'ai unde scoate o vită, fără pe lângă plăți mari, și tot rabdă foame. Când eram eu copil se aflau în satul nostru 700 de vite, cari le scoțeam în pădure. Acum crește iarba mare și acolo se uscă, iar vitele mor de foame, fiindcă nu mai este fertat a le scoate în pădure... Poftindu-Vă bine, rămân: *Toader Țărianu.*

In foaia „Lumea Liberă“, pe care o scoate o bancă din Cincinnati O., aflăm următoarele amănunte cu privire la starea lucrărilor în America: Trebuie să le spunem, celor ce ne întrebă, că în iarna aceasta lucrările au mers într'adevăr cam prost, fiind mulți oameni fără lucru. Aceasta se întâmplă însă în fiecare an și aceia, cari sunt aici de mai mult timp o știu prea bine. Care este cauza? Destul de simplu. In tot timpul iernii, lucrările de afară, cum de pildă la drumurile de fer, la canale, la poduri, încetează de tot din cauza frigului, astfel că mulți oameni, rămânând toamna fără lucru, vin prin orașe și caută de lucru prin fabrici, luând locul multora, cari au lucrat acolo în timpul verii. — De asemenea și fabricile: multe din ele lucrează mai slab în timpul iernii, decât vara, deoarece trebuie să aștepte până la vară, ca să-și vândă mărfurile făcute. Astfel lucrările slăbesc în fiecare an la începutul toamnei, lăsând pe mulți oameni fără lucru până la primăvară.

Pe lângă aceste cauze, cari există și se repetă anual, mai vin înainte din când în când și altele, precum: alegerile, schimbările de guvern, facerea de legi noi, împrejurările din alte țări, cari încă au înrîurintă asupra lucrărilor de aici. Aceste cauze, cari toate sunt obicinuite și de așteptat, au pricinuit și starea cam proastă din iarna aceasta. — Totuși acei cari cunosc treburile zic, că, cu începutul primăverii lucrurile se vor schimba și că vor începe lucrările a merge mai bine decât au mers de câțiva ani.

ziul voiește să împedecă venirea într'ajutorul lor a Codrenilor, dar nimic nu îndreptățea presupunerea că această încercare avea să fie încununată de izbândă. Credința lui era că Codrenii, cu vitejia lor cunoscută, deprinși să asculte orbește de poroncile căpitanilor lor, nu puteau decât să iasă biruitori dintr'o luptă cu Bârladenii desbinați și duși la luptă de Târziul, care nu făcuse încă nici o ispravă ca Voevod și era urât de mare parte dintr'înșii. Codrenii puteau să sosească în ajutorul lor din cias în cias.

Cuvintele Părintelui Isaia redeșteptară nădejdea în inimile celor mai mulți: hotărîrea de a lupta cu învierșunare, până la moarte, fu luată cu primirea tuturor. Se hotărî ca dușmanul să fie hărțuit necontenit despre Bacău și Bistriță, spre a-l sili să fie în acea parte toată oastea venită pe Bistriță. Dar puterea Moldovenilor trebuia mai ales să fie îndreptată asupra aripilor stângi a Ungurilor, unde se afla însuși Craiul, pentru a nu-i lăsa să pătrundă în valea Bistriței ci a-i sili să îndărăpțeze până

pe Moldovă în sus, pentru a-și păstră slobod drumul spre Smirodava și Iași.

In acea zi avură loc numai câteva mici hărțuiești pe valea Bistriței; Ungurii își adunau puterile, iar Moldovenii lucrau la întăririle începute de Stroici pe dealul Săuceștilor și pe amândouă șesurile: la Spineni și la Arămești. A doua zi însă, Ungurii năvăliră din toate părțile înainte de ziuă: era vădit că voiau să grămădească pe Români în colțul dintre Siret și Bistriță și să-i arunce în apă sau să-i silească să se închine. Lupta fu mai ales crâncenă pe tăpșanul Săuceștilor și la Spineni, unde ținu până seară. Români în acea zi pierdură oameni mulți, dar nu dădură înapoi nici cu un palmac.

Lupta reîncepă în dimineața următoare, cu toate că o ploaie cumplită începuse se cadă de cu noapte. Strunile dela arcurile Moldovenilor udându-se, minunații lor arcași nu le mai fură de nici un ajutor. Văzând că întăririle dela Spineni vor fie pierdute în cursul zilei, Bogdan puse să se

sape în grabă un nou șanț, mai la vale, între Săucești și Costei și îl umplu cu cară răsturnate. La toacă Români erau siliți să se retragă dela Spineni la această nouă întăritură.

Mihu apăra tăpșanul Săuceștilor împotriva lui Balc și izbuti să răspingă toate năvălirile dușmanului. Cavalerul Căinții arătă și aice o vitejie fără seamăn, el era vecinic în frunte, se expunea cu o nepăsare uimitoare la loviturile dușmanului, dar rămânea neatins, viața lui părea ocrotită de un farmec.

Pe Bistriță, întăririle dela Șerbănești, cucerite de Unguri la amiază, erau recucerite de Stroici înainte de toacă. Ploaia care curgea acuma șivoaie și întunericul puseră în sfârșit capăt luptei.

Ea reîncepă în ziuă. Cerul se răzbu-nase. Toată puterea unguerească să năpusti asupra tăpșanului Săuceștilor; o năvală urmă celeilalte, cetele obosite fiind necontenit schimbate prin altele proaspete.

(Va urma).

Afară de aceasta, ai noștri să țină minte, că cu schimbarea legii imigrării, numărul oamenilor cari vor veni la America va scade foarte mult (fiindcă pe mulți nu-i lasă să intre în America, din cauză că n'ar fi destul de sănătoși la trup sau la ochi, nu știu carte etc.), astfel că în curând va începe o lipsă de lucrători, care, fără îndoială va ridica plățile celor cari se vor găsi aici în țară. — În general, sfatul nostru este, ca cei cari sunt deja în America, să aștepte aici până se vor schimba stările, iar cei cari au de gând a veni acuma, să bage bine de seamă înainte de a porni din țară.

Sinoadele bisericii noastre.

La Dumineca Tomii s'au deschis sinoadele bisericii noastre ortodoxe, atât în arhidieceză, cât și în celelalte două episcopii. Chestiile desbătute în sinoadele din anul acesta sunt de-o însemnătate deosebită pentru poporul nostru.

În Sibiu sinodul arhidiecezan l-a deschis Excelența Sa Mitropolitul Mețianu printr'o vorbire plină de învățături și sfaturi pentru îndreptarea unor stări de lucruri păgubitoare bisericii și poporului peste tot. Intre altele a vorbit și despre frații din America, în număr de peste o sută de mii, cărora li-s'a trimis până acum 8 preoți, cari să le predice cuvântul lui Dumnezeu, amintindu-le de datorințele lor de creștini și români adevărați. Pe lângă asta, în toamna trecută le-a trimis și un comisar consistorial, care să organizeze parohiile de acolo după Statutul nostru organic, și în legătură cu preoții de acolo să sfătuiască pe frații noștri înstrăinați să nu-și uite de cei de-acasă, ci să se întoarcă iar la vetrele lor, după ce-și vor strânge ceva bani. — A mai vorbit despre clădirea unui nou edificiu al gimnaziului din Brad și ridicarea gimnaziului la 8 clase, despre stările triste ale școalelor confesionale, cari mereu sunt amenințate cu închidere din partea guvernului și despre acele comune românești, cari, din cauza sărăciei nu-și pot ține deloc școală (și sunt numai în arhidieceză peste 80 de comune fără școală).

În ședințele sinodului s'a discutat asupra la lucruri de mare însemnătate, cari e bine să le știm cu toții.

Părintele protopop *D. Moldovan* a vorbit despre căsătoriile făcute numai la starea civilă, cerând ca pe viitor să se cerceteze: din ce pricini vine slăbirea religiei la acei poporeni? și să se caute mijloace pentru a îndrepta răul.

Di profesor *Dr. Bălan* a cerut ca pe viitor să nu se mai trimită în America cei mai slabi preoți, ci din contră, să se trimită oameni conștii de sfânta și greaua chemare a unui păstor sufletesc. (Di profesor are toată dreptatea! Numai de s'ar da odată ascultare acestor dorințe, până nu-i prea târziu! *Red. Foi Pop.*)

Di protopop *Dr. Ioan Lupas* scoate la iveală lipsa de credință la o mare parte a cărturarilor noștri și mai ales la aceia, cari sunt chemați să dea sfaturi religioase poporului. Atrage atenția consistorului să ia măsuri de îndreptare asupra acestei împrejurări. Di protopop *Lupas* mai vorbește apoi despre articolul de lege 38, privitor la îmbunătățirea stării materiale a preoților prin încuviințarea așa numitelor *cvincenale*. Constată că cea mai mare parte a preoților nu e împărțită de acest ajutor. Mai spune, că precum orice lege adu-

să pentru îmbunătățirea lefurilor învățătorilor e tradusă numai decât și în românește, tot așa să se facă și cu legile privitoare la îmbunătățirea sorții preoților. Propune ca aceste legi să se tipărească românește și să se trimită preoților, pe lângă asta consistorul să oblige (îndatoreze) comitetele parohiale să voteze câte un ajutor de salar pe seama fiecărui preot, care n'are venite stolare în sumă mai mare de 400 cor. — Se raportează apoi despre afacerile bănești ale consistorului.

Di profesor *Bălan* referează în chestia îndreptării moravurilor copiilor și tinerilor cu apucături rele, cerând ca consistorul să iee măsuri pentru îndreptarea acestora.

În afacerile școlare consistorul se invită să studieze chestia ridicării școalei inferioare reale din Brașov la rangul unei școale medii cu 8 clase. Se mai propune înstituirea (numirea) de cateheți în Alba-Iulia, Orăștie și Murăș-Oșorheiu.

Se cetește apoi raportul consistorului către sinod în chestia gimnaziului din Brad, amintindu-se despre darul de 100.000 cor. făcut de marele Stroescu pe seama acestui gimnaziu.

Di *Dr. Lupas* raportează despre situația școalelor noastre și propune înaintarea unei reprezentățiuni la guvern pentru modificarea dispozițiilor din legea școlară dovedite de neexecutabile.

Di profesor *V. Păcală* raportează, în numele comisiei școlare, despre chestia înființării unei *pedagogii de fete* în Sibiu și propune, ca consistorul să fie invitat ca pedagogia de fete să se inactiveze, dacă se poate, încă în anul viitor școlar.

Cam acestea au fost punctele mai însemnate desbătute în sinodul arhidiecezan din anul acesta, la a căror înfăptuire nădăjduim că-și vor da sprijinul conducătorii firești ai noștri.

Sinodul eparhial din Arad l-a deschis Preasfinția Sa episcopul I. Pap printr'o vorbire după calapodul celor din anii trecuți, iar în decursul ședințelor sinodale s'a discutat chestiile școlare și bisericesti, cari au fost puse la ordinea zilei.

Sinodul din Caransebeș l-a deschis Preasfinția Sa episcopul Miron E. Cristea printr'un discurs plin de învățăminte, care multora va putea servi de călăuză în nizuințe însuflețitoare de a ridica poporul nostru la o treaptă de cultură mai înaltă și la o întărire mai puternică a sentimentului religios. —

Știri diferite.

Stări neliniștitoare în Albania. Noua țărișoară, Albania, s'a născut pe semne într'o zodie afurisită. Dela recunoașterea ei de țară independentă și până azi, o clipă măcar nu s'a putut bucura de liniște. Acum din nou primim știri că se dau lupte sângeroase între albanezi și bandele de Epiroți (un fel de Greci). Zilnic se dau ciocniri sângeroase. O adevărată anarhie domnește între locuitori. Peste 10.000 de voluntari albanezi au plecat către Corița să ție piept bandelor de Epiroți.

Să mișcă Rusul... Țarul Rușilor a dat iarăși un ordin ca să se chieime sub steag rezerviștii dela mai multe regimente. Nu e prea îmbucurătoare știrea asta, deoarece numai de flori de măr nu-și mobilizează Rusia atâta putere de cătane. De data asta a ordonat mobilizare de probă

în două județe (comitate, gubernii), iar rezerviștii au fost chemați în alte două județe.

Despre logodnele din familia regală română nu se știe în publicitate nimic sigur până de prezent, deși mereu se svonesc diferite știri, că ar fi cutare și cutare contra unuia sau altuia. Pentru a face să amuțească unele din aceste svonuri, foaia guvernului grecesc „*Patris*“ din Atena, a publicat zilele trecute următoarele: „Poate că este de prisos, dar din cauza împrejurărilor se simte lipsa a desminți svonurile scrise de gazetele din Viena, că adecă nunta Moștenitorului de tron al Greciei cu principesa Elisaveta a României s'ar fi zădărnicit, sub cuvânt că aceasta este dorința Maiestății Sale Regina Elisaveta a României.

Aceste svonuri sunt curate minciuni, cu atât mai mult, cu cât este cunoscut, că augusta suverană a României este aceea, care a contribuit cu deosebire și în persoană la această căsătorie. Cauza svonurilor din Viena e de înțeles așa, că Austriei nu-i place să vadă strângerea legăturilor greco-românești. Dar din fericire, atât în Grecia, cât și în România, lumea e în curat cu asemenea manopere, că adecă din ce motive sunt puse la cale.“ —

Din unele părți se susține, că prințul George e așteptat la București pe ziua de 14 Maiu, când va avea loc logodna. Iar la sfârșitul lui Maiu va avea loc poate logodna prințului Carol cu Olga, fiica cea mai mare a Țarului, în Livadia. — O să vedem!

Șpioni unguri în România. Gazetele din București aduc știrea, că în Craiova au fost prinși doi spioni unguri, cari sunt ofițeri de honvezi. Prinși de către polițiști ei au spus, că sunt măsari, dar fiind scotociti s'a găsit, printre uneltele lor, mai multe fotografii ale căzărnilor din România, însemnări despre armata română (scrise în ungurește) și un plan despre trecătoarea dela Turnu-Roșu. Șpionii au fost trimiși sub pază la București. Nu-i vorba, tot semne bune!

Mamei.

Afară plouă-plouă
Și vântul nopții bate,
Iar sufletul sfielnic
Durerea mi-l străbate.

Căci mă gândesc cu jale
La clipele senine,
Când mamă, dulce mamă,
Eram în sat la tine...

Când stam la sfat adesea
În nopți târzii, cu stele,
Și-mi povesteai de Zâne,
De Feți-frumoși, de Iele...

Când mă 'nvătai în taină
Să fiu smerit, cuminte,
Și să mă 'nchin, o mamă,
Cerescului Părinte...

Să-i slujesc din suflet
Fecioarei Precurate,
Că-i plină de blândețe,
Izvor de bunătate...

Și când cuprinși de-odată
De-un dor de rugăminte,
Urzeam în lacrimi rugă
Cerescului Părinte...

Și ne culcam în pace,
În nopți târzii cu stele,

Iar eu visam cu Zâne,
Cu Feți-frumoși, cu Iele...

Azi mă gândesc adesea
La clipele acelea,
Și mamă, dulce mamă,
Atunci mă prinde jelea.

Și simt că 'n lumea largă,
In lumea prihănită,

Sunt floare scuturată,
Sunt frunză veștejită.

Căci tu te-ai dus, o mamă,
In lumea celor Sfinte,
In țara nemuririi,
La veșnicul Părinte...

Și ți-ai lăsat copilul
In plâns și 'n suspine

Pe alt tărâm, departe,
Departa mult de tine...

Și-i astăzi suflet trudnic,
Muncit de toată firea,
Rămas ortac cu truda
Și prețin cu gândirea...

Sibiu, 1914.

A. N. Târnaveanul.

Câte năcazuri pe „părinții patriei“ — săracii!...

Sala de ședințe a dietei stă aproape goală, iar partea cea mare dintre deputați țin taifasuri pe ganguri, sau nu se arată deloc prin parlament!

Săptămânile trecute, pe când s'a vorvorbit în dietă despre consfăturile între Români și contele Tisa, erau bine cercetate ședințele dietei. Atunci mergeau și deputații opoziționali, cari dealtcum au hotărât, că ei nu mai pot lua parte la ședințe, câtă vreme e la putere Tisa și cu partidul lui al „muncii“.

Acum, îndeosebi deputații din partidul kosutist, iarăș nu mai vreau să meargă la

ședințe. Intre astfel de împrejurări nici deputații guvernamentali nu-și mai batăta capul cu cele ce stau spre desbatere în dietă. Doar și așa — în lipsa opoziției — n'au cu cine să se răsboiască... în vorbe.

Chipul nostru de sus ne arată sala de ședințe a dietei, într'una din zilele trecute. Sunt numai câțiva deputați, din cei 413, câți numără dieta. In partea de jos se vede gangul, pe care iasă din sala de ședințe deputații guvernamentali. Pe gang s'au așezat de curând niște scaune și divane moi. Iubiții „părinți ai patriei“, — cari tot la grijile și năcazurile poporului

se gândesc cât e draga de zi!! — s'au întins pe divane... Ce să-și mai bată ei atâta capul cu vorbiri în sala de ședințe!?! E mai bine doar a ține taifasuri pe ganguri, șezând și întinzându-se pe scaunele cele moi!... Aștia „muncesc“, nu glumă! De-ar veni odată prima lunii, să-și iee leafa cea grasă, c'au „muncit“ din greu, săracii deputați! — Noi zicem însă, că-i vai și amar de o țară, cu astfel de partide și deputați... — Aceasta ar trebui să și-o însemne alegătorii, iar la alegerile viitoare să se gândească mai bine cui dau votul!

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 7 Maiu n.

Dela comitetul național. Membrii comitetului național au fost invitați la o ședință pe ziua de Mercuri în 6 Maiu n. c., 10 ore înainte de amiază, la Dej. Obiectele, asupra cărora să desbata, sunt următoarele: 1. Starea politică. Considerațiuni speciale asupra legii electorale și asupra șiretlicurilor politice cu împărțirea și arondarea cercurilor electorale. 2. Stabilirea unui program de porniri politice pentru apărarea și câștigarea drepturilor noastre naționale. 3. Pregătirea serbărilor de 50 ani dela moartea marelui nostru bărbat Simion Bărnuțiu (unul dintre înflăcărații luptători din 1848). — Ședința se ține tocmai în ziua când scriem aceste rânduri, de aceea alte amănunte nu putem da acum.

Desvelirea bustului lui Ioan Rusu-Șirianu s'a făcut Dumineca trecută la Șiria, locul natal al neuitatului luptător național, care a fost primul redactor al „Foii Poporului“ la înființarea ei în 1892, apoi directorul „Tribunei“ vechi din Sibiu, iar mai pe urmă directorul „Tribunei“ din Arad. — Din prilejul desvelirii bustului s'au aranjat foarte frumoase serbări la Șiria. În numărul viitor vom aduce un raport mai amănunțit asupra acestor serbări. În cel de față nu s'a putut, din cauză că fiind Mercuri serbătoarea Sfântului George, foaia noastră s'a pus mai din vreme ca de obicei sub tipar.

Boala Maiestății Sale Monarhului nostru, — după ultimele știri, — s'ar fi întors spre mai bine. Acum doarme mai liniștit, catarul i-s'a mai ușurat, dar încă tot trșește. — Zilnic se dau știri, din partea medicilor, asupra sănătății Maiestății Sale, dar din aceste știri nu se prea pot culege așa multe. Odată le schimbă în dreapta, altădată mai spre stânga, odată că îi e tare bine, altădată mai puțin bine. Lucrul e însă ușor de înțeles: Maiestatea Sa e un cap încoronat, dar încolo încă e om ca toți oamenii și o duce așa cum mai poate să o ducă un om trecut de 80 ani.

Oarele de oficiu la „Albina“ — Centrala în Sibiu, se țin cu începere de Luni, 11 Maiu n. a. c. dela orele 7—1 p. m.

Ofițeri români înaintați. Intre ofițerii înaintați cu 1 Maiu în armata comună, se află și următorii români: maiorii Mihail Cioban (reg. 33, Arad) și Constantin Hadia (reg. 85, Maramurăș) la rangul de *vicecolonel*. — La rangul de *căpitan* au fost înaintați locotenenții de infanterie: M. Stoica, reg. 25; A. Păcurariu, reg. 33; S. Banciu, reg. 44; A. Suci, reg. 61; S. Milea, reg. 85 și A. Pop dela școala reală militară. — *Căpitani auditori* (la judecătoria militară): C. Bardoși și Adrian Nedelcu. — La rangul de *locotenent* (oberleitnant) au fost înaintați sublocotenenții de infanterie: V. Spătariu, reg. 31; I. Valena, reg. 43; S. Ilișiu, reg. 64. La artilerie (tunari): G. Borda, reg. 34 și A. Popescu, reg. 36, iar T. Muțiu dela școala reală. — La rangul de *sublocotenent* (leitnant) au fost înaintați cadeții: A. Drencea, Z. Herbai, O. Sorescu dela regimentul 2 de infanterie, O. Cuteanu, reg. 51; L. Radu, bat. 23 vânători și R. Nicoară, reg. căilor ferate.

Sunt cu mult prea puțini români, în comparație cu numărul feciorilor nostri în armată! Ar trebui ca mai mulți tineri de ai nostri să se dedice carierei militare, ca astfel și aci să fim mai bine reprezentați. Bine înțeles, dacă cineva ajunge ofițer să nu-și uite de neamul său, ci să fie cu bunăvoință față de bieții soldați români, cari și așa de multe ori au puțină școală, dacă nu chiar de loc. Pentru acestia un ofițer bun e ca un învățător, iar pentru astfel de feciori armata e o școală. De altcum și cunoaștem cazuri, unde ofițerii români au învățat scrisul și cetitul pe feciori, cari nu știau. Așa ceva e foarte frumos și nu însemnează nici decât a face politică, ci e o simplă bunăvoință a ajuta feciorilor nenorociți — fiindcă așa trebuie să numim azi pe ceice nu știu scrie și ceti — ca să se lumineze. Acestia desigur, că în viața întreagă își vor aduce aminte de binefăcătorii lor, ceace ofițerilor le poate servi de o frumoasă mângâiere.

Ninsori și înghețuri în Maiu. Din mai multe părți ale Ungariei ni se scrie, că în 3 Maiu n. a căzut zăpadă și în urmăbrumă și îngheț, pricinuind pomilor pagube.

Tot în 3 Maiu n. pe la orele 4 după amiază s'a descărcat asupra Vienei și împrejurime o vijelie împreună cu grindină de mărimea alunelor, care a ținut timp de o jumătate de oră.

În Sibiu și împrejurime, încă în 2 Maiu n., după vr'o câteva zile frumoase și calde, temperatura s'a schimbat în rece și cu vânt, în urma unei ploii mai mici, credea că te afli în luna lui Noemvrie; iar în noaptea de 3 și 4 Maiu a urmat brumă și puțin îngheț.

Franț Koșut, fiul lui Koșut din 1848, trage de moarte. Nu mai poate mânca nimic. El e căpetenia partidului koșutist, numit și independent și 48-ist. — Bagseamă ne mai fiind capul cap, s'a produs și zăpăceala în partidul koșutist: unii deputați, în frunte cu groful Karoli, vreau să meargă cu orice preț la Petersburg, pe când alții în frunte cu hingherul politic Aponi, sunt contra.

Biserică arsă. Din Săsarm (comit. Solnoc-Dobâca) primim următoarea tristă știre: Lună în 4 Maiu, la orele 4 după amiază, s'a iscat foc peste drum de biserică și de locuința preotului nostru. Intinzându-se focul și asupra bisericii, aceasta a ars toată, rămânând numai zidurile ruinate, iar clopotele s'au topit cu totul. Casele părintelui încă au ars. Focul s'a aprins din pipa unui om bețiv, care prin negrija lui ne-a adus această mare nenorocire. Iată unde duce spurcata de bețură și cu uricioasa de pipă! Oameni buni, lăsați pipa și beutura, că atunci va fi cu mult mai bine pentru noi! *Un abonat.*

Cununie. Marița Juonac din Gălgău și George Popp din Dej, își serbează cununia lor religioasă Duminecă în 10 Maiu n. c., în biserica gr.-or. din Gălgău.

De pe valea Hăsdăței ni se scrie: În 27 Aprilie a. c. eră o zi frumoasă de primăvară, iar soarele strălucitor ca un glob de aur își revărsa razele peste „Cheia Turdei“ și întreagă împrejurimea. Și precum razele de soare reînvie natura, așa și în mine a reînviat dorul de a face o călătorie pe Valea Hăsdăței în sus. — Întâmplarea a voit însă ca nu numai în co-

lorilor frumoase a miilor de floricele să îmi fie desfătarea, ci între chilometrul 22 până la 23 al drumului de țară, ce duce dela Turda către Hășdate, — printre miile de floricele, — o floare cu mult mai frumoasă eră pe stâlpul de ciment pus numai mai în zilele trecute. Acel stâlp arată drumul spre comuna Șutu (Sütmeg) din comitatul Turda-Arieș. Pe el eră pictat frumosul nostru tricolor, pe întreg stâlpul jurîmprejur peste tricolorul maghiar, însă cu atâta măiestrie, încât colorile vechi nu se puteau observa deloc. — Dar m'a indignat mult faptul, văzând că doi Români din comuna Șutu erau puși de notarul cercual al locului, ca să șteargă frumosul tricolor al nostru. Unul cără apă, celalalt îl șurluia cu un șomoiag de paie, dar colorile rezistau forții (nu se ștergeau deloc), rămânând tot strălucitoare, ca și mai înainte. Par'că ele ar fi vrut să zică: „Inzadar ne ștergeți, că tot rezistăm“. Din fețele bieților Românași încă se putea ceti bucuria, că colorile rezistau, zicând: „Nu să șterg de loc, domnule!“... — Ba tot dela acei oameni am înțeles, că ar fi zis notarul, că dacă nu șterg colorile și dacă nu se capătă omul care a colorat stâlpul, atunci vor aduce și cătane în Șutu. — Dar eu din parte-mi le zic, că: După colorile nu să șterg, aibe bunătațe și lase stâlpul în locul său, sau dacă nu, îl scoată și îl ducă spre păstrare în muzeul din Turda... — Apoi să știți, domnilor, că: Semnele primăverii prevestesc reînvierea... reînvierea unei națiuni.

Călătorul.

În cauza atentatului din Dobrițin. În Mantua (Italia) a fost arestat zilele acestea un individ, anume Enrico Barufaldi, în vârstă de 26 ani, de profesiune focar, despre care se crede, că sub numele de Chirilov sau Tinov, în 27 Februarie a. c. ar fi dat pe postă el însuși lădița cu ecrasit, trimisă episcopului din Dobrițin. Se presupune, că Barufaldi ar fi avut de tovarăș și pe Cătărau, cel atât de mult căutat. Barufaldi mai este învinovătit și cu aceea, că în Görz ar fi omorât un gendarm. Deținutul dă însă taga, că ar fi fost urzitorul atentatului dela Dobrițin, recunoaște numai atâta, că ar fi bătut cândva un gendarm.

Di Dr. Octavian Costea, diacon ceremonial și secretarul fundațiunii Gozdu, a binevoit a se înscrie între membrii pe viață ai Reuniunii meseriașilor sibieni, cu taxa de 50 cor., din cari: plătind 10 cor., restul îl plătește în rate; dl **Ioan Banciu**, cassarul „Asociațiunii“, a plătit rata a 4-a de 10 cor.; dl **Lazar Triteanu** asesor consist., a plătit rata a 2-a cu 10 cor. și dl **George Săsărman**, măestru pantofar a plătit tot rata a 2-a cu 12 cor. 50 bani. Deie Dumnezeu ca fapta bună a acestor sprijinitori ai clasei noastre de mijloc, să afle cât mai mulți imitatori.

Alungați de sărăcie. Am amintit de atâtea ori de stările nu prea bune din America și cu toate acestea oamenii nu-și bagă mințile în cap. Ba vedem chiar, că dorul după America ia proporții întinse. Așa în comuna Dezna, din comitatul Aradului, au cerut pașapoarte pentru America, în săptămânile din urmă, vreo două sute de persoane. Credem, că în țara noastră e greu traiul, dar fiind rău și în America, sfătuim pe țărani nostri să rămână acasă, căci tot mai bine e sărac între ai tăi, decât ca vai de ține între străini.

Foc în Dobârca (comit. Sibiiului). O înfricoșată nenorocire s'a întâmplat a doua zi de sărbătorile Paștilor în comuna noastră, anume: Pela amiazi fără de veste a izbucnit un foc năpraznic, în partea care locuiesc Români. Eră o zi călduroasă, fără vânt, totuși focul s'a lătit iute, fiind clădirile acoperite cu șise. Cu toate acestea focul a fost stins în curând, mulțumită poporului și conducătorilor lui, cari cu toții fără deosebire de naționalitate au sărit în ajutorul nenorociților. Pentru acest lucru merită toată recunoștința și conlocuitorii noștri sași. În urma ajutorului grabnic n'a ars decât o casă și mai multe clădiri economice. Focului a căzut însă jertfă și o femeie bătrână. Să vede, că ea intrase la vite în grajd, unde a fost aflată într'un târziu arsă sub grămada bânelor tăciunite.

Un abonat.

Din scrisoarea unui abonat. Un cetitor al foii noastre, din Feldioara (comit. Brașov), ne scrie între altele: „Vă rog a pune în foaie, că toți locuitorii români din Transilvania și Ungaria să-și pună pe vârful casei sfânta cruce, ca să arătăm cât suntem noi de mulți în această țară...“

George I. Eftin.

Români noștri au mai peste tot locul frumosul obicei de a pune cruce pe coprișul casei. Asta nu o fac însă toți. Și n'ar fi rău a o face, fiind sfânta cruce semnul creștinismului și semnul de mângăiere pentru orice Român adevărat. Iar în sate cu populațiune amestecată ar fi semnul de deosebire — dupăcum zice și fratele Eftin — între Români și alte nații. Tot asemenea în satele curat românești, s'ar putea ușor observa, că acî locuiesc numai Români.

Jocul miresei. Cu prilejul ospățului mirelui *Aurel Stefan Vlad*, funcționar la „Albina“ și al miresei sale, domnișoara *Aurelia Bloț*, ținut în 25 Aprilie c., nuntașii, la propunerea dlui *Stefan Vlad*, tatăl mirelui, au binevoit a dăruî pentru jocul miresei 10 cor., din cari 5 cor. la fondul *Aurel Vlaicu* pentru ajutarea tinerilor meseriași, cu scop de înmulțirea cunoștințelor în străinătate, iar 5 cor. la fondul *Victor și Eugenia Tordășianu*, pentru înzestrarea fetelor sărace ale „Reuniunii sodalilor români din Sibiiu“. Să fie într'un ceas bun!

Unde duce beutura Un abonat al nostru ne scrie următoarele: Acum de curând, un om tinăr dela noi din Lunca Ozumului (comitatul Treiscaunelor), plecând seara din crâjmă beat, către casă, a căzut jos într'un șanț cu apă, unde a doua zi a fost aflat mort. Nenorocitul e de 28 ani. După el au rămas o nevastă cu doi copii, plângând pe drumuri. *G. I. N.*

Foc mare s'a întâmplat — dupăcum ni se scrie — la 16/29 Aprilie în comuna Vaidahaza. Au ars 34 case, precum și alte supraedificate, ce au fost pe lângă case. Focul s'a aprins la 11 ore și a finit două ciasuri. A fost o primejdie mare, ce s'a întâmplat din negrija unor copii, cari a făcut foc afară în liber. — *Abonatul 10463.*

Desertori prinși. În 17 Februarie n. a. c. au fost fugiți din temnița tribunalului din Sibiiu 3 inși, anume *Sami Mihailă Doda*, *Iosif Vilanski* și *Rudolf Stroescu*. După vreo câteva zile *Vilanski* s'a reîntors de bună voe și s'a înștiințat tribunalului din Sibiiu, dar ceilalți doi și-au perdut urma. Cu toate urmărirea gendarmilor, n'au putut fi descoperiți până în zilele

trecute. Duminecă după ameză însă, o patulă de gendarmi pe hotarul Rășinarului a pus mâna pe doi indivizi, cari au fost comis un furt prin spargere. Unul dintre ei eră un anumit *Ioan Lepșa*, iar al doilea era mult urmăritul fugar *Rudolf Stroescu*. Luni în 4 Maiu n. a fost înhățat de gendarmeria din Făgăraș și al treilea fugar *Sami Mihailă Doda*, care a fost predat tribunalului din Sibiiu.

La fondul Dr. Petru Șpan pentru ajutorarea copiilor de Moți, aplicați la meserii, au mai dăruit: *Ioan Neagoe*, paroh (Stremți), *Dr. Ghiță Măcelariu*, avocat (Mercurea), *Iacob Manoilă*, notar (Topârcea), *Dr. Vasile Stan*, prof. semin., *Emil Gheaja*, paroh (Palos), *Constantin Grama*, contabilul *Insoț. Raiffeisen (Răușor)*, *Mateiu Nicoară*, paroh (Rucăr), *Alexandru Popra*, paroh (Lisa), *Toma Stanciu*, paroh (Agârbici), câte 50 bani; *Teodor Trifa*, dir. școl. (Pianul inf.), *Zaharie Coman*, viceprez. *Insoț. Raiffeisen (Hașfalău)*, *Chirion Șerban*, cassarul *Insoț. Raiffeisen (Săsăuși)* *Ioan Mihu*, inv. (Șoala), *George Simplăcean*, cassarul *Insoț. Raiffeisen (Cornățel)*, câte 20 bani; *Nicolae Stoica*, prez. *Insoț. Raiffeisen (Răchita)*, *Ioan Alexandru*, cassarul *Insoț. Raiffeisen (Ilimbav)*, câte 40 bani; *Romul Platoș*, prez. *Insoț. Raiffeisen (Turnișor)*, 25 bani; *George Barescu*, prez. *Insoț. Raiffeisen (Comana sup.)*, 45 bani; *Nicolae Vidrighin*, membru în direcțiunea centralei *Insoțirilor „Infrățirea“* și *Patriciu Curea*, paroh (Ocna), câte 1 cor. și *Dr. Valer Moldovan*, avocat (Turda), 2 cor. Starea fondului or. 1,632.87. Prinimos aduce calde mulțumite, în numele „Reuniunii sodalilor români din Sibiiu“: *Vic. Tordășianu*, prezident.

Părul lung, dar mintea scurtă. Mai nimerit decât așa nu se poate scrie despre femeia Ungurului *Kerekgyarto* din Dorog (comitatul Estergom). Și cum nu, când din cauză, că soțul nu i-a cumpărat o haină cum a vrut ea, și-a tras un glonț în cap cu pușca de vânătoare a bărbatului.

Un animal cuminte. Într'o foaie nemțască cetim despre un câne, pe care stăpâna lui într'atâta l-a învățat, că e în stare a da răspunsuri grele, prin semne, la întrebările ce i-se pun. Un vestit medic *Dr. Gruber*, ca să se convingă de adevărul celorce se vorbeau de acest câne, s'a dus în persoană și a pus la încercare, prin fel și fel de întrebări, cumintenia doborului, convingându-se de adevărul celor spuse. — Așa întrebându-l, că: mai aduce-și aminte de când a fost călcat de o căruță? cânele prin semne făcute cu piciorul, însemnând fiecare semn o literă din alfabet, a răspuns: „Da! M'a durut foarte! Ferbințeli!“ Arătându-i-se cânelui un trandafir, a început a mișca din labă; cei din jur au însămnat semnele, din cari a ieșit numele: trandafir. — Ba cică e și bun socotitor! O fetiță de școală și-a făcut tema, căpătată dela învățător cu ajutorul lui.

Bioscopul Apollo din Sibiiu, pe Piața *Hermann*, continuă a aduce programe interesante. În 7 și 8 Maiu e mare reprezentație, în care rolurile de căpetenie le are renumitul *Psylander*. — Pentru zilele de 13 și 14 Maiu e avizat „*Atlantis*“, un minunat op al fabricii de filme *Nordisk*, ceace se aduce la cunoștința publicului, care cercetează reprezentațiile de cinematograf.

ECONOMIE

Boala oilor: Cârceagul.

Cârceagul atacă mai mult oile în vârstă și se poate ivi din Maiu până în Noiembrie, dar mai ales toamna, lovind îndeosebi turmele ce pasc pe livezile mocirloase, sau pe pășunile uscate după unele pământuri pietroase. Această boală pricinuește pagube mari crescătorilor, prin pierderile ce încearcă,

Pentru oile de soiu străin, ca cele de friza, boala este mult mai ucigătoare, decât pentru oile noastre.

Imbolnăvirea oilor se face prin ajutorul căpușilor, cari, înfigându-se în pielea lor, le introduc în sânge sămânța cârceagului imbolnăvindule.

Căpușele cari trăiesc pe corpul unei oi bolnave de cârceag, ouând, ouăle lor conțin sămânța boalei, astfel că micile căpuși ieșite din ele, sunt pline de acea sămânță, încât trecând pe alte oi, până atunci sănătoase, le dă boala.

Toate împrejurările cari înlesnesc înmulțirea căpușelor, fac a se ivi și cârceagul. Și după cercetările făcute de către un cărturar al nostru, profesorul veterinar *Motaș*, care s'a ocupat de această boală, — cultura și îngrijirea chibzuită a pământului ar stavili prăsierea acestor gânganii, cărora le prieste pământul nelucrat, întelenit, ca pășunile de pe marginea Dunării și din Dobrogea, unde boala să și țarată mai des,

Oaia bolnavă, după zisul profesor, se înfățișează cam astfel: e tristă, slăbește, merge cu capul în jos clatinându-se; nu se poate ține de turmă, lăsându-se a fi prinsă. Tristă și fără vioiciune, încetează de a mai paște și a rumegă; cade de multeori din picioare și nu se poate ridica decât cu anevoință; unele nu se mai scoală deloc, ci odată căzute, lungesc gâtul, gem și mor. Câteodată sunt lovite de dambă, zac lungite, tremură, gem și scrâșnesc din dinți. — În apropierea morții gura li se umple adesea de bale spumoase. — Când boala e grea, abia răsuflă, mai se înăbușesc.

De obicei la început oaia bolnavă este încuiată, mai în urmă însă suferă de urdinare, și de multeori cu sânge. Udul are o culoare gălbuie și câteodată turbure. Ea slăbește cu totul și poate muri în patru sau cinci zile; unele să vindecă.

Câteodată, la unele oi, boala se arată foarte ușoară, trecând aproape fără să se bage de seamă: tristă, galeșe, nu mănâncă tocmai cu poftă 3—4 zile, slăbește și apoi începe a-și dobândi puterea și vioiciunea.

Pe corpul oii bolnave se găsesc o mulțime de căpuși, prinse în piele, pe părțile neacoperite de lână, pela subțiori, partea de jos a pântecelui, pe lângă uger în sus până la rădăcina coadei, precum și pe fața dinlăuntru a urechilor.

Cel mai bun lucru pentru a păzi turmele de această omorătoare boală, este a le paște pe livezi sănătoase, nemocirloase, a le depărta de localitățile unde bântuie boala.

Oilor bolnave li se vor smulge toate căpușile din corp, care căpuși se vor arde. Pe gură li se poate da ceaiu de mușețel, de ismă sau când au cufureală, zeama obținută prin fierberea orzului, orezului, nalbei, semințelor de in și să îngrijim ca oeria să fie curată și hrana bună și din destul.

Irimia Popescu,
medic veterinar.

Sfaturi pentru albinari pe luna Maiu.

Natura împodobește câmpurile cu flori frumoase și mirositoare. Pometele, pădurile, tufișurile, livezile, câmpurile, grădinile și fânațele aduc albinelor bogatul lor izvor de miere și de pretutindenea pot căra și aduna atât ceară cât și miere. Știubeiele cu multă muscă într-o vreme ca aceasta adună atâta miere, încât se asigură și pentru iarnă.

În vremea aceasta putem vedea, cât de tare și cât de repede se înmulțește musca și totodată putem observa, cât folos aduce un știubeiu cu multă muscă. La știubeiele slabe însă vedem, că măcar că vremea e atât de bună și mănoasă, totuși nu pot aduna nimic, de aceea prisăcarul să caute și trebuie să puie mare preț pe aceea, ca știubeiele din albinăria sa să fie totuna și destul de tari. De va împlini acestea toate, apoi se va încredința, că în luna aceasta se deschid toate florile cu nectarul lor, iar albinele sale vor umplea poloboacele cu mierea cea aromatică.

Luna aceasta nu e încă luna roitului, deoarece acesta începe abia cu Iunie. Un roi înșă din luna aceasta e bucuria prisăcarului, deoarece poate aștepta dela el miere, ciară, un roi și un stup tare, bun spre iernat.

De voiește prisăcarul să aibă dobândă în miere, apoi trebuie să oprească în luna aceasta stupul dela roit. Roitul se poate oprî dacă i se pune știubeiului magazinul de miere, iar printre faguri din puet îi mai pui faguri artificiali. Aceasta se face numai la știubeiele cu multă muscă. La știubeiele de rând să caute prisăcarul să aibă destulă hrană și destulă căldură, ca să nu i se răcească puetul.

În luna aceasta trebuie știubeiul curățit sub faguri ca să nu se încuibe moliile. Urđinișul trebuie lărgit. Acum nu mai poate întră șoarecul în știubeie, deoarece știubeiele sunt pline de albine și de aceea prisăcarul să sloboadă aierul în știubeie fără frică.

În luna aceasta prisăcarul să nu se apuce a face roi artificiali, ci are vreme să-și pregătească știubeie curate pentru vremea roitului. Mai departe să-și pregătească rame curate, în care să puie totodată faguri artificiali. Fagurii artificiali să fie întăriți prin sârmă subțire și anume de sus până jos.

„Agricultorul“ Ioan Bolocan,
instructor ambulant pentru albinărit.

Știri economice.

Târgul de bucate în Sibiu, care se ține totdeauna pe Piața mare, cu începere din 8 Maiu n. se va ține pe Piața Hermann (lângă cazarma de infanterie). Asta va dura până după pardosirea Pieții mari.

Târgul de țară din Sibiu, care în toți anii a fost foarte cercetat de cumpărători din afară, pentru vite de prăsilă au fost în anul acesta cât se poate de slab căutat. Cauza a fost și este lipsa de bani, care s'a putut observa pretutindenea. Vite frumoase grase s'au mânat foarte multe, dară prețurile de cumpărare erau foarte mici în asemănare cu anii trecuți. Prețuri mai bune au fost imbiate de unii cumpărători din afară. S'au vândut pentru Austria (Moravia și Galiția) 144 și pentru Ungaria 255 vite cornute. Boi grași de tăiat s'au vândut pe lângă prețul de 76—84 cor. pro 100 chilogr. (cu viață cu

tot), boi mai cărnoși cu câte 68—72, vaci mai cărnoase 60—68, tauri 64—72 și bivoli 46—50 cor. pro 100 chilogr. Boi de jug s'au vândut cu câte 6—700 cor. părechia, juncani cu câte 100—200 cor., iar viței mai înaintați în etate cu câte 36—70 cor. bucata. În total s'au vândut 2244 capete de vite cornute, iar vitele slabe s'au vândut pe lângă prețuri foarte de batjocură. Cai, cari au fost mânați în măsură foarte mare, abia s'au vândut 700 pe lângă prețuri foarte neînsemnate. Dintre cei mai buni s'au vândut pe lângă prețuri mai marișoare: pentru Ungaria 36 și pentru România 20 cai. — Oi asemenea au fost foarte multe mânate și s'au vândut în total 4008 bucăți. — Târgul de mărfuri a fost ceva mai bun, de cum de fapt se credea și foarte animat.

Intrunire agricolă în Ludoșul mare

(Invitare.)

Vestim obștea noastră, că Duminecă, la 10 Maiu n. c., vom ține în localitățile școalei din frunțașă comună Ludoșul-mare o

Intrunire agricolă,

la care se va vorbi despre însemnătatea și foloasele stupăritului, despre cultura viilor și despre însemnătatea tovarășiilor de tot soiul.

Sunt invitați toți membri Reunirii și iubitori de înaintare ai poporului muncitor. Sibiu, 27 Aprilie 1914.

Comitetul central al „Reunirii române de agricultură din comitatul Sibiu“:
Pantaleon Lucața, Victor Tordășianu,
prezident secretar

Spre știre.

Foaia nu o putem da pe așteptare, fiindcă aceasta ne prea îngreunează purtarea socotelilor pentru cari nu plătesc la vreme. De aceea să nu se supere ceice ne-au cerut amânare de plată, iar noi nu le-am putut împlini dorința. Purtarea la astfel de socoteli, cu sutele de restanțe, ne-ar încurcă și îngreună administrația din cale afară de mult.

Toți abonații, când trimit bani sau alte scrisori, sunt rugați a ne scrie și numărul de pe fașia sub care primesc foaia. Asta e de lipsă pentru orientarea noastră asupra mai multor lucruri.

Numeri de probă din foaie se trimit la dorință oricui. E de ajuns a ni se scrie pe o carte postală numai adresa cum se cade a celuice dorește numeri de probă. Pe abonații cei vechi îi rugăm să stăruiască în cercul cunoscuților lor, ca cât mai mulți să aboneze „Foaia Poporului“, care e cea mai veche și mai bună foaie populară.

Fiecare abonat vechiu va face bine să câștige măcar un abonat nou, ca astfel înmulțindu-se abonații foii, să o putem face tot mai bună, spre ciuda acelor, cari vreau să ne înfrice cu procese și noua lege de presă. Banii se pot trimite și la olaltă cu un singur mandat (utalvány), numai adresele să fie toate bine scrise și descurcat. Toți abonații cei noi primesc în cinste și câte un Călimdar de părete, care e frumos tipărit în color și cu mai multe chipuri.

Abonarea foii se poate face cu începutul la fiecare lună. Pe o jumătate de an costă 2 cor. 20 bani, iar pe un an 4 cor. 40 bani.

Poșta Redacției și a Administrației.

atob. Necunoscând amănunte mai multe asupra celor scrise, dăm la acest loc poezia trimisă:

Preotului George în C.

Luptă bună te-ai luptat,
Și credința ți-ai păstrat;
Ca păstor model ai fost,
Luptând pentru neamul nostru;
Biserica ți-ai iubit,
Cinste la neam ai făcut;
Sufletelor năcăjite:
Tu le-ai fost ca un părinte;
De aceea astăzi eu,
La ziua numelui Tău:
Îți doresc zile senine,
Cari să le petreci cu bine;
Să rămâi model iubit,
Celor ce te-au cunoscut;
Iar cununa Ta 'nflorită
Fie 'n veci neveștețită.

atob.

Arpașul de sus. Intâmplări despre astfel de chestii familiare nu se pot publica

Secalul de Câmpie. Din cele scrise pe carta postală nu putem înțelege despre ce este vorba. Vă rugăm a ne scrie din nou mai descurcat.

Iacob Nicolae cantorul. Au venit atâtea scrisori înaintea D-Tale, încât credem că nu mai are rost a scrie.

Abonatul 11650 în Cornia. Nu mai avem foi de acelea.

George Bârsan, Adler Mont., America. Ai toată dreptatea Dumneata, că pe președintele de acum al Statelor-Unite îl chiamă Woodron Wilson. În „Călimdarul Poporului“ pe 1914 s'a trecut cu vederea să se schimbe, de aceea e încă tot numele lui William Taft, care a fost președinte înaintea lui Wilson.

Pavel Muntean, Welland Ontario (Canada). Socrul D-Tale ar dori să știe, că primești foaia regulat? — fiindcă de când a plătit-o n'a primit nici o scrisoare dela D-Ta.

Aviz. Din cauza serbătorii de Mercuri (Sfântul George), foaia din săptămâna aceasta s'a expedit numai Vineri.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului“
Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după calendarul vechiu).

27 Aprilie: Kecskemét, Șarcaia, Și-mand.

28 Aprilie: Dezna.

29 Aprilie: Birchiș, Reghinul săsesc.

30 Aprilie: Corond, Deva, Soborșin.

1 Maiu: Bogșa-montană. Gorăslăul de pe Someș, Lăpușul ung.

2 Maiu: Petroșeni.

3 Maiu: Hidegkut, Sânmărtinul-Homorodului, Trăscău.

Prețul bucatelor

În SIBIU la 5 Maiu st. n.

Grâu	Cor. 21.— până 22.—	de hectolit
Săcară	9,20	10,—
Orz	6,—	7,40
Ovăș	11,—	11,60
Cucuruz	5,50	6,—
Cartofi	20,—	24,—
Fasole	39,20	39,20 la 100 chilo
Făină Nr. 3	38,40	38,40
„ „ 4	37,60	37,60
„ „ 5	160,—	168,—
Slănină	160,—	164,—
Unsoare de porc	50,—	58,—
Său brut	84,—	85,—
Său de lumini	104,—	104,—
Său de lumini totid	66,—	70,—
Săpun	8,—	9,40
Fân	7,20	9,40 la met. cub
Lemne de foc neplutite	7,20	7,70
„ „ „ plutite	2,12	2,12
Spirit rafinat	2,28	2,28
Spirit ordinar	1,12 până 1,60	la chilo
Carne de vită pentru supă	1,60	1,80
„ „ „ friptură	—,80	1,80
„ „ vițel	1,40	2,—
„ „ porc	—,50	—,57
Onă 10 bucăți	—,90	2,—
Un pătrar de miel	—,30	1,20
Carne de cal		

In BUDAPESTA 6 Maiu n. st.

Grâu de Tisa 78 chilo Cor.	13,42 până	13,57	la 50 chilo
" " 79 " "	13,45	13,67	" " "
Săcară	10,25	10,35	" " "
Orz	7,32	7,60	" " "
Orză	8,25	8,55	" " "
Cucuruz	7,20	7,32	" " "

Prețul banilor în 5 Maiu n

	Cor.	cumpărat:	vându
Galbeni	11,30		11,42
100 Lei, hârtie	94,10		94,60
100 Lei, argint	90,—		94,10
Lire turcești, aur	21,40		21,65
1 funt sterlingi englezești	23,80		24,05
100 marce, aur	117,15		117,60
100 hârtie	117,40		117,82
Napoleon	19,04		19,16
100 Ruble rusești, hârtie	252,—		253,25
100 " " argint	242,—		245,—

Loc deschis.

Aviz către publicul român! Cunoșcând multe lipsuri ale poporului nostru dela sate, am deschis în Budapesta un **Birou de informații** ca în felul acesta să stau în ajutorul publicului român în oricare afacere ce se ține de Budapesta.

Dau informații referitor la rugărilor înaintate ministeriului ori Curiei. Urgez rezolvarea lor și rog rezolvare favorabilă. Mijlocesc împrumuturi ieftine pe amortizare și vânzări de moșii și păduri.

Cine vrea să-și cumpere locomobile, motoare, moară, mașini de îmblătit mânăte cu lomobil, cu motor, cu cai ori cu mâna, mașini de sămănat grâu, de cosit grâu ori iarbă, pentru adunarea fânului ori despoi-

rea cucuruzului, pluguri etc. să-mi scrie mie căci gratuit îi recomand fabrici de unde își poate cumpăra toate aceste în rate și cu prețuri mai ieftine ca la agenturi jidovești. Scopul meu este ca țaranul Român să-și cumpere marfă bună din mâna primă și cu garanță mare. Să vă feriți de firme cari nu sunt fabrici, să vă feriți de agenți jidovi căci vă înșală.

Vă recomand o invenție nouă: o morișcă cu 2 petri și sită mânăte cu mâna care face 100 kg. făină la zi. Prețul e 320 Cor. pe rate.

La dorință trimit gratuit planuri de mori și catalog ilustrat despre toate recvisitele economice. Cu stimă: *L. Olariu*, Budapest, II., Margit-körut 11.

Nr. 5004/914.

Publicațiune.

Din partea magistratului orășenesc din Nagyszeben se aduce la cunoștință, cumcă **examinările în cetit și scris** a persoanelor, cari după legea nouă vor avea drept de vot în viitor pentru alegerea deputaților la camera ungară se vor ține înaintea unei comisii înstituite anume spre acest scop **Marți în 19 Maiu n. a. c.** eventual în zilele următoare totdeauna dela orele 9—1 a. m. și dela 2—6 d. m. în sala de ședințe a magistratului sau într'o odaie laterală de oficiu.

Se admit la acest examen toți cetățenii ungari de sex bărbătesc, cari au împlinit anul al 24-lea. Examenul va urmă în rândul înștiințării și va constă în cetitul de cel puțin 5 rânduri a unui text tipărit, iar 2 rânduri în scris după dictat a unui text, care va fi numit de comisiune.

Examinările sunt fără taxă, în regulă publice și se pot da afară de limba maghiară și în limba germană și română.

Cunoștința cetitului și scrisului e pentru dreptul de vot de mare însemnătate, pentrucă celce nu știe ceti și scrie numai atunci are drept de vot dacă plătește o dare prescrisă de 40 cor., altfel ajunge, și dacă nu se poate constată școală deosebită, împlinirea condițiunilor numite în §. 6 din Art. de lege 14 din 1913, într'altel și o dare prescrisă de 20 cor.

Dela acelea persoane, cari stau, sau au stat mai înainte, în astfel de

1793

funcții sau ocupațiuni, unde educațiunea în cetit și scris după lege a fost și este obligată, nu se recere nici o examinare, precum nici dela acelea persoane, cari stau în astfel de posturi, unde cetitul și scrisul este exercitat. Asemenea nici dela acelea persoane, cari sunt ocupați în astfel de posturi sau ocupațiuni, unde cetitul și scrisul e neapărat de lipsă, chiar și dacă evalificațiunea lor nu e în legătură cu legea.

Informațiuni mai deaproape se dau la magistratul orășenesc (în cancelaria d-lui notar-suprem magistratual Dr. Wilhelm Goritz); tot aci sunt a se face și înștiințările pentru examenul în cetit și scris proiectat pentru zilele de mai sus numite până cel mult **Luni, în 18 Maiu, n. a. c.**, la orele 5 d. a., pe lângă predarea precisă a anului, ziua și locul nașterii în orele oficioase regulate, personal sau în scria.

Magistratul orășenesc.

Pastă de dinți

Tot felul de recvisite de scris

se află și se pot comanda dela

Librăria „Foaia Poporului”

și anume:

Diferite libele, cerneală, condeie (tocuri), penițe, calimare, ceruse, gumi, liniale etc. etc.

Mare alegere în **ilustrate frumoase**
Porturi naționale, vederi din Sibiu
Ilustrate artistice colorate etc. etc.

Tot felul de recvisite de școală

Nr. 1296/1914

1756

Concurs.

La locul de vicenotar în comuna **Orlát**, devenit vacant prin abdicere public concurs până în **16 Maiu 1914**.

Candidați de notar evalificați să-și înainteze cererile prin autoritatea lor competentă, instruite cu documentele recerute, la oficiul pretorial.

Szelistye, în 17 Aprilie 1914.

Primpretorul cercual.

Nr. 981/914.

1796

Publicațiune.

Comuna **Fellek (Avrig)** voiește a clădi un turn de orologiu pe școala gr.-or. română din loc și a procura un orologiu de turn.

Spre scopul acesta să provoacă antreprenorii și orologierii a-și înainta oferte sigilate la primăria comunală până la **6 Iunie 1914**, unde se pot privi și condițiunile mai deaproape.

Fellek (Avrig), 6 Maiu 1914.

Primăria comunală.

David,
primar

Răduțiu,
notar

Căsătorie excelentă.

Un tânăr comerciant, în etate de 24 ani, fără părinți, așezat la sate, posedă o avere proprie la 20—30 mii cor., din lipsă de cunoștințe caută pe calea aceasta cunoștința unei domnișoare spre a se căsători. Respectiva să fie binecrescută și cu o zestre potrivită. Scrisorile împreună cu fotografia sunt a se adresa la administrația „Foi Poporului”, sub numele „Tânăr comerciant”, de unde se vor trimite respectivului. Discrețiunea e chestie de onoare. 1732

Se vă însemnați că:

1. Emulsiunea lui **Scott** este unica, pregătită după experiențele îndelungate ale lui **Scott** și care după un trecut de 40 ani privește cu mândrie atât înapoi cât și înainte.
2. Emulsiunea-Uleul de pește alui **Scott** este compusă din substanțele cele mai fine și din alte stofe crude naturale de prima clasă, de aceea este de o bunătate fără margini și de un efect puternic uimitor.
3. Emulsiunea-Uleul de pește alui **Scott** este o preparațiune de o bunătate mare și gustoasă, ușoară de mistuit și un mijloc întăritor pentru ațâțarea poftelor de mâncare, atât pentru oameni mai înaintați în etate cât și pentru copii.
4. Emulsiunea lui **Scott**, multămită compozițiunii sale, își păstrează în totdeauna gustul neschimbat și are același efect atât în timp de vară cât și de iarnă.

Fotus numai Emulsiunea lui Scott dispune de acestea și nu alta!

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 fil. De vânzare în toate farmaciile. Trimitându-se 50 fil. în mărci postale la adresa **SCOTT & BOWNE**, G. m. b. H., Wien, VII și pe lângă provocare la ziarul acesta, să trimitte prin o farmacie un pachet de probă gratuit. 1309

1792 Două trăsuri

și doi cai, apoi două părechi de hamuri, căruț pentru un cal, se află de vânzare la **Ioan Șerban** în Sibiu, Reischbachgasse Nr. 18.

Săpunul de lapte de crin Steckenpferd

alui **Bergmann & Co., Teschen a/Elbe**

se bucură de cea mai mare simpatie și răspândire pretutindeni, mulțumită efectului său și de cel mai bun și recunoscut mijloc în contra pistruelilor și de cel mai neîntrecut întru susținerea unei îngrijiri raționale a pielii și a frumuseții.

Mit de scrisori de recunoștință stau la dispoziție! Premiul de mai multe ori Fiți precauți la cumpărare și să se observe apriat la marca „Steckenpferd” și la firma deplină! Se poate căpăta (à 80 fil.) în farmacia, drogerii și parfumerii etc. Asemenea se recomandă și probata cremă de crin „Manera” (à 70 fil. per tubă), care este de un efect minunat întru susținerea mânilor la dame în stare gîngăse. 1659

Propise

== pentru ==
Examen
tipărite frumos
și pe hârtie fină

se află de vânzare la

Librăria „Foaia Poporului”, Sibiu

Călcăiul
elastic

1758

Observați
durabilitatea

Boltă de arândat.

Intr'un orașel din comitatul Sibiiului cu o împrejurime foarte întinsă și la poziția primă din loc, cu o învârtire mare anuală și viitor sigur, — din cauze familiare și în urma întreprinderii altei afaceri, se dă în arândă o boltă. — Local mare și magazin mare. Oei interesați să se adreseze la administrația acestui ziar sub numirea „Altă ocupație”, de unde scrisorile se vor trimite respectivului.

Neguțătorii cu ceva capital își pot croi un viitor dintre cele mai sigure. 1728

Domnișoară română,

bine crescută și inteligentă, caută loc ca **crescătore**. Posede limba română și germană. Adresa o dă administrația foii. 1735

Dentist
Virgil Muntean

SIBIU

Str. Urezului (Reisbergasse) 17

Pune dinți

în cauciuc și de aur cu
prețuri moderate

Nu uita

stimate cetitor, — la comanda sau tot felul de alte cumpărări făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „Foaia Poporului”.

Prin aceasta contribuți și D-Ta la răspândirea și lățirea foilor noastre, iar pe altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

Se caută o femeie

de încredere și serioasă ca îngrijitoare la doi copii la o familie română. A se adresa la doamna **E. Iancu**, în Sibiu, strada Schewis Nr. 26, parter. 1757

Senzațiunea ultimă
a fabricii de săpun
G. Meltzer, Sibiu

SĂPUN
Terpentin-Salmiac

Nu e mijloc secret, cărei numirea ne spune totul; el ușurează temeinic munca la spălat și curățat cu totul albiturile de miasme

SĂPUN pentru
toaletă

„Marca de aur”
produce ușor spumă și lasă în urmă parfum plăcut

***

Fabrica de săpun și lumini
mănată cu abur a lui
G. MELTZER, Sibiu

înființată la 1848

Prăvălie și magazin, str. Gușterii
Filiale: Piața mică și str. Cisnădiei

Revanzătorii primesc rabat mare
— La cumpărări mai mari se fac și altor persoane cele mai moderate prețuri. Oferte și prețuri curente se trimit la cerere gratis și franco.

Cine folosește zilnic și consecvent Odol, întrebuințează după a noastră cunoștință de azi, cel mai bun mijloc pentru dinți și gură. Prețul: sticlă mare K2.— mică „1” 20

Advocatul

Dr. Aurel Gerasim

din 1 Aprilie și-a schimbat cancelaria din Sibiu, strada Șaguna în **Stadtpark**, în vecinătatea muzeului românesc. 1715

Restaurațiune românească!

Subscrisul aduc la cunoștință, că mi-am deschis o

Restaurațiune și Hală de bere
în **SIBIU**, strada Gării Nr. 5
(vis-à-vis de franzelăria STEFAN MOGA)

unde servesc în orice timp beuturi bune, — bere și vinuri, — apoi mâncări calde și reci, bine pregătite și gustoase. (În fiecare zi la 8 ore dimineața se află gulaș bun.) Oferez prânz și în abonament în restaurațiune sau trimis acasă, pe lângă prețuri foarte avantajoase.

Cu toată stima 1674

Maxim Macarie, restaurator.

Mare succes

au inseratele în „Foaia Poporului” unde sunt cetite de mii de persoane de pretutindena din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligentă cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului” este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituțiuni, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articli ce trebuiesc persoanelor singuraticesau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația

„FOAIA POPORULUI”

CASSA DE PĂSTRARE (REUNIUNE) ÎN SĂLIȘTE**AVIZ**

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște primește

depuneri spre fructificare cu **5 și 5 1/2 %**

după mărimea sumei și termenul de abdicere. Darea de interese o plătește institutul. ....

Direcțiunea

1123

Gulliver

călcăi
de cauciuc
de primul rang
regele călcăilor
de cauciuc

Enorm de ieftin fiindcă e făcut din cauciuc

75.000 oroloage!

Din cauza războiului balcanic sunt silit a pune în vânzare 100.000 de oroloage din argint imitat cu mașinărie Anker-Remont. excelentă așezată în Rubine, care au fost designate pentru Turcia, pe lângă prețul de băjocură de 3 Cor. bucata, 2 buc. Cor. 5.80, 5 buc. Cor. 14.—, 10 buc. Cor. 27.—. Așadar nimeni să nu înțeleasă această ocaziune de a și comanda acest orologiu excelent și într'adevăr de jumătate cinstit. Comandă numai decât, pentru că în scurt timp vor fi toate vândute, 3 ani garanție în scris. Trimitere pe lângă rambursă prin

Simon Lustig 1748
Uhrenfabrik, Neu Sandez Nr. 374

Banca generală de asigurare mutuală „Transsylvania“

asociație cu garanție limitată în Sibiu (Nagyszeben) recomandă încheierea de

767

asigurări pe viață

in cele mai culante condiții de polițe (pentru învățători confesionali și preoți români avantajii deosebite).
Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:

Asigurări mixte cu rebonificare garantată de interese de 3%	Asigurări simple și mixte cu participare de 40% la câștig.	Asigurări mixte cu solvirea condiționat de două ori a capit.
---	--	--

Asigurări de foc

deasemeni cu premii foarte ieftine!

Dela fondarea „Transylvaniei“, sau plătit prin acest institut:

Pagube de incendiu	K	5.755,858-27
Capitale asigurate pe viață		5.635,328-12
In total a fost la Transylv. la 31 Dec. 1913	asig. pe viață	12.067,702-
	asig. de foc	144.436,366-
Capital de fondare și rezerve		2.696,458-

Informațiuni și prospecte să dau în orice moment gratuit la Direcțiune și la toate agenturile.
Persoane pricepute la afaceri de asigurare (achizitori) cari au legături bune la orașe și în provincie, să primesc în serviciu totdeauna în cele mai favorabile condițiuni.

Cetiți și vă mirați!

710 buc. pentru numai cor. 3-75

Un orologiu aurit minunat precision „Anker“ cu umbrelul de 36 ore pe lângă garanția de 3 ani împreună cu lanț frumos, o cravată de mătășă pentru domni, un ac masiv de cravată, care nu se rupe, 3 bucăți batiste fine, un inel pentru domni cu piatră scumpă imitată, un spîț pentru țigări din spumă de mare imit, o oglindă minunată de buzunar pentru toaletă, un aparat pentru fotografat la moment, un scobitor de dinți fin, constător din 4 părți, o broșă pentru dame „Noutate“, o păreche de bumbi de manchete din aur double „Ideal“ cu închizătoare patentată, un album minunat cu chipurile cele mai frumoase ale universului pentru cari fiecare trebuie să aibă interes, un colar minunat pentru dame din mărgelile orientale, eari nu se sparg, 20 obiecte fine pentru corespondență și încă 610 obiecte necesare pentru casă, toate laolaltă împreună cu orologiu, care singur valorează banii aceștia, costă numai cor. 3-75. Trimiterea se face cu rambursă prin Exporthaus „LOUVRE“

1706
F. WINDISCH, Krakau Nr. 160.
NB. Schimbul e admis sau banii retour.

Cele mai frumoase Ilustrate

Vederi din Sibiu, Porturi naționale, ilustrate artistice și pentru orice ocazii, apoi

Hârtii pentru scrisori

dela cele mai simple până la cele mai fine și mai moderne, în diferite calități și colori moderne se află, cu prețuri ieftine, la

Librăria dela

Foaia Poporului Sibiu

Strada Măcelarilor Nr. 45.
Probați numai odată și vă veți convinge.

Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate

724

Că berea noastră foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu

500.000 de pași

poate umbla cu așa o păreche de papuci sau cizme, cari sunt cumpărate din atelierul meu sau sunt provăzute cu numele **GEORGE LIMPEDE**

Gratis reparerez

orice încălțăminte socotind dela cumpărare 3 luni, dacă în acest timp e de lipsă ceva reparare.

580

GEORGE LIMPEDE
SIBIU
Piața Brânzei Nr. 9

Prima văpsitorie artistică transilvăneană, mînată cu abur și atelier chemic pentru curățirea vestmintelor

se recomandă pentru curățirea de vestminte, descusute sau nedescusute, pentru dame și domni, uniforme, dantele etc.

1707

KARL J. G. MÜHLSTEFFEN
Färbergasse 19 ■ SIBIU ■ Maurergasse 12

KOLLARIT „Collarit“

LEDERPAPPE AUS KAUTSCHUK COMPOSITION GERUCHLOSE DACHPAPPE

Papa de piele

Îmbrăcată cu o materie de cauciuc, elastică, rezistentă contra vijeliilor și durabilă pe mult timp

Papa de acoperit fără miros.

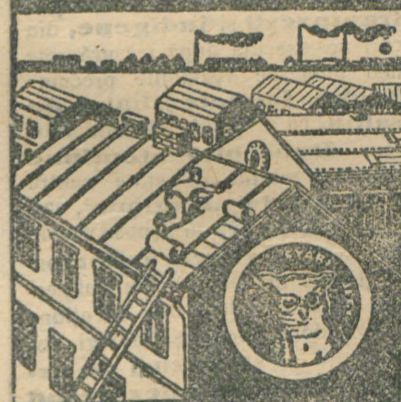
Cea mai bună papă de acoperit a prezentului

Nemărginit de durabilă.

Foarte favorabilă pentru acoperirea de coperise vechi cu șindile. Nu trebuie văpsită, nici spoită Se poate căpăta la

Ioan D. Bârsan
prăvălie de fier în Săliște (Szelistye, Szebenmegye).

1661

Ingrădituri nimitor de ieftine!

Invențiune senzațională

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc superioritatea neîntrecută a

109

impletiturii „HUNGARIA“

Să fabrică numai din sârmă suflată cu zinc. Prețul per metru cvadrat 32 f și mai sus. Să poate procura la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker
fabrică de sârmă, de ingradituri din impletituri și de gratii
Budapesta VIII, Ūlői út 48/54

Serviciu ieftin, repede și conștientios. Prețuri ilustrat, gratis și franco.

CHEAG pentru încheierea laptelui

cu marca „ROMÂNCA“
cel mai bun și făcut din rânze demiel și vițel

La cerere trimit Prețcurent și îndrumare pentru folosirea Cheagului.
Se capătă la

1668
Pálfi Márton, Karánsebes

LIPIK băi de Thermal și de nămol, vindecă neîntrecut:

cu temperatura de 64°C și cu radioactivitatea isvo-
rului ei cu nămol

cu termele alcalice

prin isvoarele cu conținut iodic

reuma, ischias, ezsudate și boale de oase

catarele, suferințele de stomac, zahar și de rărunchi

boale de copii, suferințe de constituție și arteriosclerosa

Baie de cură, de beut și nămol — Mâncări dietetice — Sezon anul întreg — Sistem pensional în băi.

Prospecte trimite franco **Direcția băilor de terme și nămol în Lipik (Slavonia).**

1788

Linia Holland-America Rotterdam

Societate de vapoare Nederlandă-Americană

Firmă protocolată în Ungaria.

În fiecare săptămână circulare între **Rotterdam - Newjork - Kanada**

1526

Cancelaria **Budapest, VII., Thököly-út 10.**

ATENȚIUNE!

50.000 părechi de ghete.

4 părechi de ghete numai cor. 8.—

Pentru încetarea de plată a mai multor fabrici mari, am fost însărcinat a vinde o mare cantitate de ghete adânc sub prețul de fabricare. De aceea eu vând ori și cui 2 părechi de ghete cu șinoare pentru domni și 2 pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșate, cu capă, cu talpa bătută tare cu cuie, fașonul cel mai nou, foarte eleg. Mărimea după măsură. Toate 4 părechile costă numai Cor. 8.— Expedare cu rambursă.

M. Schapira, export de ghete
Podgôrze Austria Nr. 10/90.
Schimbul e admis sau banii retour.

Rabat deosebit pentru România

la **Warenhaus Grünberger**

casă de cumpărare de primul rang
SIBIU, Strada Ciznădiei
— Palatul comandei de corp —

Pentru dame mantae, bluse, rochii, jupe, poane, capoate

Pentru domni raglane, haine complete, pantaloni, mantae de ploaie, gileturi moderne

— **Specialitate** —
în haine pentru băeți și fetițe

1665

In interesul propriu să cercetați acest depozit

Se caută spre cumpărare cu vagonul:

Scândurele subțiri și tălate fin

de brad, 690 mm lungime, 180 mm lățime și 6 mm grosime, per cassa. Oferte în limba germană sunt a se adresa sub „K. R. 3697” la

Haasenstein & Vogler A.-G., Reichenberg (Böhmen).

I Material pentru edificat

Traverse — Papă de acoperit — Plate de izolat — Cement — Gips — Impletituri de drot — Drot de îngrădit cu ghimpi — Impletituri de trestie pentru stucatură — Scocuri din fier covăcit și vărsate — Căhăli etc. etc.

7311

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia

AGRICOLA întreprindere de mașini agricole și motoare

BUDAPEST, V., Kóráll-utca 9

Ce e bun e și ieftin!

Motoare de ulei brut originale șvediane și originale Diesel pentru instalațiuni de mori și pentru alte scopuri industriale.

Motoare de benzin și ulei brut pentru garnituri de t. eierat, cari funcționează în toată țara spre deplină îndestulare a cumpărătorilor.

Se află pururea în depozit.

1371

Prețuri moderate. — Condițiunile cele mai favorabile de solvire în rate pe mai mulți ani. — Catalog de prețuri și deslușiri de specialitate se dau la cerere gratuit și franco.

— **Correspondență românească.** —

Tot felul de uleniri și curele

Tot soiul de articoli tehnici

Oroloagele ocazionale Böhnel

sunt bune și ieftine

Un orologiu de nichel cu lanț K	3.—
Goldin „ „ „	4.—
de oțel „ „ „	5.—
de argint imit. cu coperiș dublu	6.—
Tulla „ „ „	7.—
de argint cu lanț	8.—
Dopa „ „ „	12.—
de aur 14 carate	18.—
Omega „ „ „	20.—
de mână, nichel	5.—
„ oțel	6.—
„ double	7.—
„ argint	8.—
„ aur	24.—
Lanț pentru domni de aur	20.—
„ de grumazi	10.—
Inel de aur masiv	4.—
Cercei de aur	3.—

Garantie de 3 ani în scris
Trimitere cu rambursă. Lista fabrică cu prețuri originale gratuit.

1791

Max Böhnel,
Wien, IV. Margarethenstr. 27/750.

Medicii

declară ca cel mai bun mijloc contra tusei

Kaiser Caramelle pectorale

cu cel „3 brazi”.

Milioane de persoane le folosesc contra

TUSEI

răgușelei, catarului, flegmei, catarului bronchial și de gât.

6100 atestate dela medici și privați, întărite prin notariul public, garantează succesul sigur.

Bomboane foarte bune și gustoase
1 pachet 20 și 40 bani, 1 dosă 60 bani, se capătă în toate farmaciile și în cele mai multe drogerii și unde se află placatele.

1946

Viță americană altoită precum și viță americană pentru altoit, cu și fără rădăcini, în diferite varietăți furnizează renumita și de mulți ani recunoscută ca cea mai de încredere pepinieră.

Fr. Caspari

Mediaș—Medgyes (Nagyküküllő vm.)

Serviciu conștiințios. — Soluri garantate.

Catalogul se trimite la cerere gratis și franco. În catalog sunt publicate mai multe scrisori de mulțumire, primite din toate părțile țării, astfel că înainte de a face comanda, oricine poate cere informațiuni în scris sau verbal de la dâii proprietari cari mi-au trimis acele scrisori și se pot convinge astfel de absoluta încredere ce o pot avea în firma de mai sus.

1314

SAM. WAGNER, Prima turnătorie de fier Sibiană, mare fabrică de mașini agricole și industriale, atelier de mori și mare prăvălie de fier

Sibiu-Nagyszeben, Târgul fânului

Nr. 1

Atențiune!

Doritorii de-ași procura mori, cilindre pentru asortat făină, pietrii de mori de orice calitate, tot soiul de mașini și unelte agricole, mașini de lână, piua pentru abale (postav) tot soiul de motoare dela cel mai mic și până la cel mai mare, cu un cuvânt tot soiul de mașini precum și Traverse, Cement, Trestie, Chei pentru ziduri, toate fierăriile trebuincioase la clădiri (edificări).

În bogata și bine asortata sa prăvălie de fier se găsesc toate sculele pentru meseriași fierari, tâmplari, dulgheri etc., cu prețurile cele mai moderate și condițiuni foarte avantajoase.

Cine are lipsă de ceva din aceste specificate obiecte, să nu cumpere dintr'alt loc până nu se va informa în prima linie la marele fabricant Wagner, atât despre calitatea acelu obiect, cât și despre prețuri și condițiuni.

Acesta e cel mai bun izvor de procurat marfă de primul rang și în comparație foarte ieftin.

Nu Vă lăsați seduși de agenți, mergeți sau scrieți în persoană la sus numita firmă.

Cataloge se trimit gratis și franco.

